

Besluit ter goedkeuring van het door KPN op grond van artikel 6a.13 van de Telecommunicatiewet voorgelegde kostentoerekeningssysteem

(Besluit goedkeuring retail kostentoerekeningssysteem)

OPENBARE VERSIE
OPTA/TN/2006/200135, 30 januari 2006

1 Inleiding

1. In dit besluit keurt het college van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (hierna: het college) het kostentoerekeningssysteem goed dat KPN op grond van randnummer xii van het besluit 'De retailmarkten voor vaste telefonie' van het college van 21 december 2005¹ (hierna: het retailbesluit) en artikel 6a.2, jo. artikel 6a.13 van de Telecommunicatiewet (hierna: Tw) aan het college heeft voorgelegd.

2 Wettelijk kader

2. Het retailbesluit 'De retailmarkten voor vaste telefonie' van het college van 21 december 2005 is per 1 januari 2006 in werking getreden.
3. In dit retailbesluit heeft het college op grond van artikel 6a.2 van de Tw vastgesteld dat Koninklijke KPN N.V. en haar groepsmaatschappijen (hierna gezamenlijk: KPN), als bedoeld in artikel 24b, boek 2 van het Burgerlijk wetboek, voor zover zij actief zijn als aanbieder van openbare elektronische communicatienetwerken, bijbehorende faciliteiten of openbare elektronische communicatiediensten op één van onderstaande retailmarkten, beschikt over aanmerkelijke marktmacht:
 - retailmarkt voor laagcapacitaire aansluitingen
 - retailmarkt voor hoogcapacitaire aansluitingen
 - retailmarkt voor lokaal en nationaal verkeer
 - retailmarkt voor vast naar mobiel verkeer
 - retailmarkt voor smalbandig dataverkeer
 - retailmarkt voor verkeer naar informatienummers
 - retailmarkt voor verkeer naar persoonlijke assistentdiensten.Deze markten worden hierna aangeduid als niet concurrerende retailmarkten voor vaste telefonie.
4. Op grond van artikel 6a.2, eerste lid, van de Tw, jo. 6a.13, tweede lid, van de Tw heeft het college in randnummer xii van het retailbesluit aan KPN voor de niet concurrerende retailmarkten voor vaste telefonie de verplichting opgelegd om een door het college te bepalen en goed te keuren kostentoerekeningssysteem te hanteren. Dit kostentoerekeningssysteem dient te voldoen aan de eisen als genoemd in de annexen A, B en F van het retailbesluit.
5. In randnummer xii van het retailbesluit heeft het college tevens bepaald dat KPN uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van het retailbesluit een kostentoerekeningssysteem ter goedkeuring aan het college dient voor te leggen.
6. In randnummer xiii van het retailbesluit heeft het college bepaald dat KPN op grond artikel 6a.13, derde lid, van de Tw de verplichting heeft om het resultaat van de toepassing van het kostentoerekeningssysteem op het voorafgaande kalenderjaar elk jaar in de eerste week van de maand mei aan het college te overleggen.

¹ OPTA/TN/2005/203468.

3 Procedure

7. Om het nieuwe kader zo snel mogelijk in werking te laten treden, is het college in september 2005 gestart met de ontwikkeling en implementatie van de in het retailbesluit aan KPN opgelegde retailondergrenstariefregulering, het kostentoerekeningssysteem en de gescheiden financiële rapportage.
8. In dit verband heeft KPN op verzoek van het college het document 'Squeezezoets vaste telefonie onder het nieuwe retailbesluit' opgesteld. Dit document betreft het voorstel van KPN voor de uitwerking van de ondergrenstariefregulering, het kostentoerekeningssysteem en de gescheiden financiële rapportage. Onderdeel van het document was de blauwdruk die de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem en het rapportagestramien bevat, die naar aanleiding van de consultatie gescheiden financiële rapportage in 2003 door KPN is ontwikkeld en in september 2003 al met marktpartijen besproken is.² In aanvulling op de blauwdruk bevatte het document van KPN een beschrijving van de aanpassingen in het kostentoerekeningssysteem die volgen uit de in het retailbesluit aan KPN opgelegde retailtariefregulering.
9. Bij brief van 25 november 2005³ heeft het college het voorstel van KPN aan marktpartijen voorgelegd en hen uitgenodigd om hun (schriftelijke) zienswijze hierop te geven.
10. Op 8 december 2005 heeft het college een consultatiebijeenkomst georganiseerd. Op verzoek van marktpartijen heeft het college per brief van 13 december 2005⁴ acht hoofdpunten met betrekking tot de nadere invulling van de ondergrenstariefregulering aangegeven. Het college heeft van een aantal partijen een schriftelijke reactie naar aanleiding van de consultatie ontvangen.
11. Op 27 januari 2006 heeft het college de 'Beleidsregels inzake de ondergrenstariefregulering van KPN's eindgebruikerstarieven'⁵ (hierna: de beleidsregels) vastgesteld en gepubliceerd. Een nota van bevindingen ten aanzien van de consultatie is als bijlage bij deze beleidsregels gevoegd. Over het kostentoerekeningssysteem zijn geen opmerkingen gemaakt, anders dan zijn opgenomen in de nota van bevindingen.
12. KPN heeft op 27 januari 2006 per brief (kenmerk: 2006-U-00018-RvB), gedateerd 25 januari 2006, het document 'Accounting Separation Rapportage KPN Fixed: Beschrijving' (hierna: de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem) aan het college voorgelegd met het verzoek om het daarin beschreven kostentoerekeningssysteem goed te keuren. Deze beschrijving van het kostentoerekeningssysteem is als bijlage bij dit besluit gevoegd.

² Zie ook randnummer 17.

³ OPTA/TN/2005/203230.

⁴ OPTA/TN/2005/203498.

⁵ OPTA/TN/2006/200162.

4 Beoordeling van het kostentoerekeningssysteem

4.1 Beschrijving van KPN

13. De beschrijving van het kostentoerekeningssysteem van KPN bevat een toelichting op de gescheiden financiële rapportage.⁶ In deze beschrijving wordt toegelicht op welke wijze opbrengsten, kosten en boekwaarden in de gescheiden financiële rapportage aan retaildiensten en -markten en wholesalediensten en -markten toegerekend worden en welk rapportagestramien hierbij gebruikt wordt.
14. Het kostentoerekeningssysteem dat KPN voorstelt, is gebaseerd op het systeem dat in het verleden in het kader van de ONP-rapportages werd gehanteerd. De veranderingen die hierin zijn aangebracht hangen samen met (1) de omvorming van de ONP-rapportages naar de gescheiden financiële rapportage, en (2) met de uitwerking van de ondergrenstariefregulering, die door het college in het retailbesluit is voorgeschreven en in de beleidsregels nader is ingevuld.
15. Het ONP-kostentoerekeningssysteem betrof een zogenaamd 'fully allocated cost' model, dat KPN gebruikte om de omzet, kosten (inclusief de netwerkkosten), activa en return on assets van spraakdiensten en huurlijnen te berekenen. Het college heeft het ONP-kostentoerekeningssysteem in 2000 beoordeeld. In het kader van deze beoordeling is een beschrijving van het kostentoerekeningssysteem aan marktpartijen ter beschikking gesteld en heeft het college een hoorzitting georganiseerd. In zijn besluit van 7 december 2000⁷ heeft het college het ONP-kostentoerekeningssysteem goedgekeurd.
16. Naar aanleiding van de consultatie gescheiden financiële rapportage⁸ die het college in de periode september 2002 tot maart 2003 heeft gehouden, heeft KPN een nieuw rapportagestramien ontwikkeld waarin uitwerking is gegeven aan het zogenaamde inkoopmodel. Toepassing van dit model biedt de mogelijkheid om de financiële resultaten van het wholesalebedrijf te scheiden van de financiële resultaten van het retailbedrijf.
17. Het inkoopmodel houdt in dat interne leveringen van het wholesalebedrijf van KPN aan het retailbedrijf van KPN zoveel mogelijk plaatsvinden tegen dezelfde tarieven als andere marktpartijen voor deze wholesaledienstverlening moeten betalen.⁹ Hierbij wordt gebruik gemaakt van inkooprecepten die beschrijven welke wholesalediensten nodig zijn voor de levering van een retaildienst. De blauwdruk waarin dit is uitgewerkt, is tijdens een bijeenkomst met marktpartijen besproken.¹⁰ Deze blauwdruk is ook als bijlage bij KPN's document 'Squeeze-toets vaste telefonie onder het

⁶ KPN noemt deze rapportage de accounting separation rapportage, ofwel ASR.

⁷ 'Goedkeuring van het door KPN opgestelde systeem voor toerekening van kosten en opbrengsten aan huurlijnen en telefonie (Besluit toerekeningssysteem huurlijnen en telefonie)', OPTA/EGM/2000/203117, 7 december 2000.

⁸ 'Consultatiedocument Gescheiden financiële rapportage', OPTA/EGM-IBT/2002/202670, 25 september 2002 en 'Nota van bevindingen Gescheiden financiële rapportage', OPTA/EGM-IBT/2003/201023, 17 maart 2003.

⁹ Zie randnummer 6 van annex E van het retailbesluit.

¹⁰ De openbare versie van de blauwdruk van KPN van 26 augustus 2003 is op 15 september 2003 met marktpartijen besproken.

nieuwe retailbesluit' aan marktpartijen ter beschikking gesteld.

18. Tijdens het proces van operationalisering van de ondergrenstariefregulering heeft KPN het kostentoerekeningssysteem en het rapportagestramien verder ontwikkeld, om dit nader af te stemmen op de in het kader van de ondergrenstariefregulering geldende combinatorische prijsstreefzets (hierna: CPST).

4.2 Beoordeling

19. Het college heeft in de randnummers xii en xiii van het retailbesluit aangegeven dat het kostentoe-rekeningssysteem en de gescheiden financiële rapportage die KPN jaarlijks in de context van de retailtariefregulering dient op te stellen, dienen te voldoen aan de voorschriften uit de annexen A, B, E en F van het retailbesluit. In de beleidsregels heeft het college de ondergrenstariefregulering nader geoperationaliseerd.

4.2.1 Opleveringstermijn kostentoerekeningssysteem

20. In randnummer xii van het retailbesluit heeft het college bepaald dat KPN binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het retailbesluit een kostentoerekeningssysteem ter goedkeuring aan het college dient voor te leggen.
21. Het retailbesluit is op 1 januari 2006 in werking getreden. KPN heeft op 27 januari 2006 het kostentoerekeningssysteem middels een beschrijving hiervan, gedateerd 25 januari 2006, ter goedkeuring aan het college voorgelegd. Het college stelt daarom vast dat KPN aan het genoemde voorschrift heeft voldaan.

4.2.2 Toerekening van omzet en kortingen bij bundels

22. In randnummer 33 van annex F van het retailbesluit heeft het college bepaald dat in de context van de CPST de bundelomzet of bundelkorting van een bundel van op ondergrens gereguleerde retaildiensten proportioneel verdeeld moet worden. In randnummer 13 van de beleidsregels heeft het college bepaald dat proportionele toerekening van de bundelkorting op basis van de beschikbare kortingsruimte redelijk is.
23. In randnummer 34 van annex F van het retailbesluit heeft het college bepaald dat in de context van de CPST bij de bundelomzet of bundelkorting van een bundel van een op ondergrens gereguleerde retaildienst met een niet op ondergrens gereguleerde retaildienst de principes uit paragraaf F.5.1 gevolgd dienen te worden. In deze paragraaf zijn drie methoden gedefinieerd voor de toerekening van de omzet. Daarnaast kan het college in het kader van een goedkeuringsbesluit van een oranje dienst een andere methode goedkeuren.

24. In paragraaf 6.6.1 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem gaat KPN in op de wijze van toerekening van omzet en kortingen bij bundels. Het college stelt vast dat de beschreven wijze van toerekening van omzet en kortingen voldoet aan de voorschriften die het college gesteld heeft.

4.2.3 Toerekening van kosten van interne inkoop

Inkooprecepten

25. In randnummer 7 van annex F heeft het college bepaald dat de opbrengst van een dienst tenminste de incrementele kosten dient te dekken. In randnummer 10, onder a en b, van annex F en in randnummer 14, onder b, van annex E heeft het college aangegeven dat de incrementele kosten onder meer de kosten van inkoop van wholesaledienstverlening omvatten. Hiertoe dient KPN het inkoopmodel te hanteren. Een dienst kan alleen groen zijn als de inkoop van wholesalediensten gebaseerd is op de standaard inkooprecepten. De standaard inkooprecepten representeren de wijze waarop KPN zelf de diensten voortbrengt (zie randnummer 56 van annex Q). Ingeval KPN een afwijkend inkooprecept wil gebruiken is een dienst automatisch oranje en dient KPN deze dienst ter goedkeuring aan het college voor te leggen (zie randnummer 3, onder a, van annex H).

26. In de paragrafen 5.3 en 5.4 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem gaat KPN in op de standaard inkooprecepten. KPN geeft aan deze standaard inkooprecepten in de gescheiden financiële rapportage toe te passen, tenzij het college zijn goedkeuring heeft gegeven aan een dienst met een afwijkend inkooprecept. Het college constateert dat KPN hiermee aan de voorschriften voldoet.

27. Het college constateert echter ook dat de beschrijving van de inkooprecepten niet volledig is. Dit wordt veroorzaakt doordat KPN op grond van randnummer 36 van annex F eerst na uiterlijk één maand na goedkeuring van het kostentoerekeningssysteem de squeeze-toetsen voor al haar bestaande diensten gereed dient te hebben. Daarnaast kan in de toekomst ook aan de orde zijn dat door introductie van nieuwe retaildiensten nieuwe standaard inkooprecepten opgesteld moeten worden.

28. Het college stelt daarom als aanvullend voorschrift dat KPN het kostentoerekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijks op te leveren gescheiden financiële rapportage dient te actualiseren in verband met aanpassingen van bestaande standaard inkooprecepten en de introductie van nieuwe standaard inkooprecepten.

Waardering van interne leveringen

29. In randnummer 10 van annex F heeft het college bepaald dat KPN bij de CPST op dienstniveau op de volgende wijze de interne levering van het wholesalebedrijf aan het retailbedrijf dient te waarderen:

- bij tariefgereguleerde wholesalediensten dient het hiervoor geldende tarief gebruikt te worden;
- bij niet tariefgereguleerde wholesalediensten dient de kostprijs op basis van EDC-principes

gebruikt te worden met inachtneming van de efficiëntiecorrectie van variant 1 van de WPC, maar kan KPN er ook voor kiezen een representatief tarief te gebruiken waartegen deze wholesaledienst aan derden wordt aangeboden.

30. In randnummer 14 van annex F heeft het college bepaald dat KPN bij de CPST op marktniveau de totale kosten van de diensten op die markt dient goed te maken. In randnummer 15 van deze annex is bepaald dat de totale kosten onder meer de incrementele kosten op dienstniveau omvatten.
31. In paragraaf 5.5 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem geeft KPN aan dat interne leveringen van gereguleerde diensten tegen het gereguleerde tarief worden gewaardeerd, en als er geen tarief beschikbaar is, tegen de EDC-kostprijs. Verder beschrijft KPN dat de waardering van de interne leveringen van niet gereguleerde wholesalediensten plaatsvindt tegen EDC-kostprijs of naar keuze een in de markt geldend tarief, dan wel volgens een andere methode die het college in het kader van een oranje dienst goedgekeurd heeft.
32. Het college constateert dat deze beschrijving in overeenstemming is met de voorschriften, met dien verstande dat KPN heeft toegevoegd dat KPN ook de waardering kan hanteren die het college in het kader van een oranje dienst heeft goedgekeurd. Het college acht dit een terechte toevoeging, omdat hierdoor interne leveringen in de gescheiden financiële rapportage op dezelfde wijze worden verwerkt als in de CPST op dienstniveau. Het college stelt vast dat waardering van interne leveringen conform de voorschriften op dit punt in de kostentoerekening verwerkt is.

Inkoop ten behoeve van de telefonieaansluiting

33. Wat betreft de waardering van gereguleerde wholesalediensten beschrijft KPN in paragraaf 5.5 een uitzondering ten aanzien van de inkoop voor de telefonieaansluiting. Aangezien op dit moment de inkoop van wholesale line rental (hierna: WLR) niet mogelijk is, omdat deze dienst nog niet effectief door KPN is geïntroduceerd, geeft KPN aan hiervoor het tarief voor de ontbundelde aansluitlijn te nemen, dat te corrigeren voor kostencomponenten die niet relevant zijn voor telefonie, en daar de kosten van de lijnkaart aan toe te voegen. De kosten van de lijnkaart zijn gelijk aan de netwerkkosten op basis van integrale historische kosten plus betaalde rente. KPN onderbouwt deze keuze met het argument dat KPN tot aan de introductie beperkingen kent ten aanzien van de prijsstelling van bundels waarin de aansluiting voorkomt.
34. Aangezien deze uitzondering van tijdelijke aard is, en aan KPN tot de introductie van WLR beperkingen zijn opgelegd met betrekking tot het bundelen van de aansluiting met andere diensten, keurt het college deze aanpak goed. Wel stelt het college het aanvullende voorschrift dat KPN na de introductie van WLR deze wholesaledienst op dient te nemen in het standaard inkooprecept voor de telefonieaansluiting en dat KPN het kostentoerekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijkse gescheiden financiële rapportage dient te actualiseren.

4.2.4 Toerekening van retailkosten

Toerekening van retailkosten aan diensten

35. In randnummer 10, onderdeel c, van annex F heeft het college de incrementele kosten op dienstniveau gedefinieerd. Hiertoe behoren ook de direct toerekenbare retailkosten. In randnummer 15 van de beleidsregels heeft het college de hoogte van de retailopslag voor de CPST op dienstniveau vastgesteld op 0,5%. In randnummer 14, onder e, van annex E heeft het college bepaald dat alle retailkosten aan retailmarkten toegerekend dienen te worden, maar dat alleen de dienstspecifieke retailkosten ook aan retaildiensten toegerekend dienen te worden.¹¹
36. In paragraaf 6.5.5 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem vermeldt KPN dat zij bij de toerekening van dienstspecifieke retailkosten aan retaildiensten in de gescheiden financiële rapportage uitgaat van de door het college in de beleidsregels vastgestelde retailopslag. Dit betekent dat een forfaitair bedrag aan retailkosten aan iedere dienst wordt toegerekend. KPN heeft in gesprekken met het college aangegeven niet in staat te zijn om zonder bijzonder onderzoek een daadwerkelijke kostentoerekening van dienstspecifieke kosten te maken. Zo heeft KPN ook ten behoeve van de bepaling van de retailopslag voor de CPST op dienstniveau een apart kostenonderzoek moeten uitvoeren. Aangezien het college in randnummer 15 van de beleidsregels heeft aangegeven zich het recht voor te behouden om op ieder moment een nadere onderbouwing van de retailopslag aan KPN te vragen, keurt het college het gebruik van de retailopslag in de gescheiden financiële rapportage goed.

Toerekening van retailkosten aan markten

37. In randnummer 14, onder e, van annex E heeft het college bepaald dat alle retailkosten aan retailmarkten toegerekend dienen te worden.
38. In paragraaf 6.5.1 tot en met paragraaf 6.5.3 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem licht KPN de toerekening van retailkosten aan markten toe. Dit is een zogenaamde 'fully allocated cost' kostentoerekening, hetgeen inhoudt dat alle kosten aan markten worden toegerekend. Het college stelt vast dat hiermee voldaan wordt aan de voorschriften.

4.2.5 Rapportage over retaildiensten

39. KPN dient op twee manieren informatie over retaildiensten beschikbaar te stellen. Allereerst dient KPN op grond van randnummers 39 en 40 van annex F te allen tijde squeeze-toetsen per dienst beschikbaar te hebben en op verzoek aan het college onmiddellijk ter beschikking te stellen. In de tweede plaats dient KPN op basis van de randnummers 11 en 12 van annex E in de gescheiden financiële rapportage financiële overzichten per dienst op te leveren. In randnummer 14, onder a,

¹¹ Het college bedoelt hetzelfde met de begrippen 'direct toerekenbare retailkosten' (zoals in annex F) en 'dienstspecifieke retailkosten' (zoals in annex E gebruikt).

van annex E heeft het college aangegeven dat enige clustering van diensten toegestaan is, bijvoorbeeld door retaildiensten van in essentie dezelfde soort dienstverlening te clusteren.

40. In paragraaf 3.5 noemt KPN de clusters van retaildiensten waarover zij in de gescheiden financiële rapportage zal rapporteren. Rapportage over deze clustering van retaildiensten volstaat naar het oordeel van het college als rapportage over retaildiensten in de context van de gescheiden financiële rapportage.
41. Het college merkt hierbij echter op dat het mogelijk is dat nieuwe diensten die KPN introduceert niet binnen de bestaande clustering passen. Het college stelt daarom als aanvullend voorschrift dat KPN het kostentoerekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijks op te leveren gescheiden financiële rapportage, alsmede het rapportagestramien, dient te actualiseren in verband met aanpassingen van de dienstclusters.

4.2.6 Rapportagestramien

42. In randnummer 13 van annex E heeft het college beschreven welke posten wat betreft omzet, kosten en boekwaarden in het rapportagestramien opgenomen dienen te zijn.
43. De paragrafen 2.1 en 2.2 van de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem bevat het rapportagestramien. Het door KPN beschreven stramien is in overeenstemming met hetgeen het college hierover voorgeschreven heeft.

4.3 Conclusie beoordeling

44. Uit de beoordeling van het kostentoerekeningssysteem door het college blijkt dat dit kostentoerekeningssysteem voldoet aan de door het college gestelde voorschriften in de annexen A, B, E en F van het retailbesluit.

5 Besluit

45. Het college stelt vast dat het kostentoerekeningssysteem, zoals KPN dat voorgesteld heeft en beschreven is in document 'Accounting Separation Rapportage KPN Fixed: Beschrijving', gedateerd 25 januari 2006, voldoet aan de eisen die in het besluit 'De retailmarkten voor vaste telefonie' van het college van 21 december 2005 en de annexen A, B, E en F van dit retailbesluit zijn vermeld, en dat dit kostentoerekeningssysteem tijdig ter goedkeuring aan het college is voorgelegd. Op grond hiervan keurt het college het kostentoerekeningssysteem goed.
46. Ten aanzien van het kostentoerekeningssysteem en de beschrijving daarvan formuleert het college echter nog de volgende aanvullende voorschriften:
 - (a) KPN dient het kostentoerekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijks op te leveren gescheiden financiële rapportage te actualiseren in verband met aanpassing van be-

- staande standaard inkooprecepten en de introductie van nieuwe standaard inkooprecepten.
- (b) Direct nadat WLR geïntroduceerd is, dient KPN WLR als standaard inkooprecept voor de telefonieaansluiting te verwerken in het kostentoe rekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijks op te leveren gescheiden financiële rapportage.
 - (c) KPN dient het kostentoe rekeningssysteem en de beschrijving daarvan in de jaarlijks op te leveren gescheiden financiële rapportage, alsmede het rapportagestramien, te actualiseren voor wijzigingen in de dienstclusters.

HET COLLEGE VAN DE ONAFHANKELIJKE POST EN TELECOMMUNICATIE AUTORITEIT,
namens het college,
Hoofd Telefonie & Nummers

drs. D.I. Bos

Beroepsmogelijkheid

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven te Den Haag.

Het postadres is: College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht bevatten. Voorts moet het beroepschrift de gronden van het beroep bevatten en dient een afschrift van het bestreden besluit te worden meegezonden.

Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Informatie hierover kan worden ingewonnen bij de griffie van het College, telefonisch bereikbaar op (070) 381 39 10 of (070) 381 39 30.

Bijlage Beschrijving kostentoerekeningssysteem

KPN heeft het kostentoerekeningssysteem beschreven in het document 'Accounting Separation Rapportage KPN Fixed: Beschrijving', gedateerd 25 januari 2006. Deze beschrijving is hieronder bijgevoegd.

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

Accounting Separation Rapportage KPN Fixed

Beschrijving

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Financiële overzichten	6
2.1	<i>Winst en Verliesrekening en balans</i>	6
2.2	<i>Aansluiting met de statutaire jaarrekening van KPN NV</i>	7
2.3	<i>Toelichting op het rapportageformat</i>	8
2.3.1	<i>Grondslagen</i>	8
2.3.2	<i>Winst- & Verliesrekening</i>	8
2.3.3	<i>Balans</i>	9
2.3.4	<i>Kengetallen</i>	9
2.4	<i>Toelichting op de financiële overzichten</i>	9
3	Uitgangssituatie	10
3.1	<i>Historie</i>	10
3.2	<i>Aansluiting met de blauwdruk</i>	12
3.3	<i>Aansluiting met de beschrijving van de ASR rapportage 2004</i>	13
3.4	<i>Marktdefinities</i>	14
3.5	<i>Dienstclusters</i>	18
4	Accounting Separation rapportage in hoofdlijnen	19
4.1	<i>Conceptueel model</i>	19
4.2	<i>Tweetraps model voor netwerkrouting algemene kostensleutel</i>	21
4.3	<i>Aansluiting bij de statutaire jaarrekening</i>	22
4.4	<i>Fully allocated costs</i>	23
4.5	<i>Regulatorische aanpassingen</i>	23
4.6	<i>Reikwijdte van het virtuele inkoopmodel</i>	23
5	Virtuele inkooprecepten en externe inkoop	25
5.1	<i>Opzet virtueel inkoopmodel</i>	25
5.2	<i>Specificatie Retaildiensten</i>	25
5.3	<i>Welke Wholesalediensten worden virtueel gebruikt</i>	26
5.3.1	<i>Telefonie verkeer</i>	26
5.3.2	<i>Telefonie Aansluiting</i>	27
5.4	<i>Inkooprecepten</i>	28
5.4.1	<i>Verkeersdiensten Inkooprecepten</i>	28
5.4.2	<i>Telefonie Aansluiting Inkooprecepten</i>	30

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

5.5	<i>Prijzen van de wholesalediensten</i>	31
5.6	<i>Resulterende virtuele inkoop</i>	31
5.7	<i>Externe inkoop</i>	32
6	Opzet allocatiemodel	33
6.1	<i>Inleiding</i>	33
6.2	<i>Uitgangspunten allocatiemodel</i>	33
6.2.1	<i>Identificatie kosten, omzet en boekwaarde</i>	34
6.2.2	<i>Onderscheid retail en wholesale</i>	37
6.2.3	<i>Regulatorische aanpassingen</i>	37
6.2.4	<i>Eliminatie van interne baten en lasten</i>	38
6.3	<i>Allocatie kosten en boekwaarde naar Netwerkproducten en -diensten</i>	38
6.3.1	<i>Vaststellen totale omzet, kosten en boekwaarde</i>	39
6.3.2	<i>Verdelen van de totale kosten en boekwaarde naar de vier hoofdcostpools</i>	40
6.3.3	<i>Allocatie van gerelateerde kosten over de drie andere hoofdcostpools</i>	42
6.3.4	<i>Allocatie binnen de hoofdcostpool directe kosten</i>	43
6.3.5	<i>Allocatie binnen hoofdcostpool overige kosten</i>	44
6.3.6	<i>Allocatie binnen de hoofdcostpool netwerkkosten</i>	44
6.3.7	<i>Verdelen van de bouwsteenkosten en -boekwaarde naar diensten/producten</i>	51
6.4	<i>Allocatie van kosten en boekwaarde naar virtueel ingekochte producten</i>	53
6.4.1	<i>Aanpassing verkeersfracties voor virtuele inkoop</i>	54
6.4.2	<i>Herziening allocatie overige kosten</i>	55
6.5	<i>Allocatie kosten en boekwaarde naar retaildiensten</i>	56
6.5.1	<i>Distributiekkanalen</i>	56
6.5.2	<i>Kosten van distributiekkanalen</i>	57
6.5.3	<i>Overige kosten naar retaildiensten</i>	58
6.5.4	<i>Allocatie Boekwaarde aan retaildiensten</i>	59
6.5.5	<i>Kostenallocatie ten behoeve van de rapportage op dienstclusters</i>	59
6.6	<i>Toerekenen van omzetten naar retaildiensten</i>	61
6.6.1	<i>Allocatie van bundelomzet</i>	61
Bijlage A	Specificatie virtuele inkoop	63
Bijlage B	Accountantsverklaring	64

1 Inleiding

In de marktbesluiten van 21 december 2005 staat dat KPN in het kader van wholesale- en retailtariefregulering een door het college bepaald en goedgekeurd kostentoerekeningssysteem moet toepassen. KPN dient dit systeem ter goedkeuring voor te leggen aan het college. OPTA heeft bepaald dat het kostentoerekeningssysteem voor retailmarkten met ondergrensregulering dient te worden opgezet volgens Accounting Separation (ASR). Het onderhavige document bevat de beschrijving van het kostentoerekeningssysteem dat ten grondslag ligt aan de Accounting Separation rapportage (ASR rapportage).

Het uitgangspunt voor deze ASR beschrijving wordt gevormd door:

- de blauwdruk die KPN op 15 juli 2003 aan OPTA heeft opgeleverd en het oordeel van OPTA hierover van 25 juli 2003;
- de ASR rapportage over 2004 zoals KPN deze heeft opgeleverd aan OPTA op 10 juni 2005 en het hierbij behorende rapport van bevindingen van PricewaterhouseCoopers van 22 september 2005;
- de definitieve marktbesluiten van 21 december 2005.

Dit document betreft uitsluitend een beschrijving en bevat dus geen uitkomsten. Om deze reden zijn de hoofdstukken betreffende de uitkomsten en de toelichting op de financiële uitkomsten niet ingevuld.

De eerste ASR rapportage uit hoofde van de nieuwe marktbesluiten zal worden gedaan in 2007 over het boekjaar 2006.

Met OPTA is afgesproken dat de rapportage over het boekjaar 2005 ook zal worden ingevuld conform ASR. Gedurende het overgangsregime vormden de bestaande ONP rapportages voor Spraak en Huurlijnen en het onderliggende systeem voor de toerekening van kosten en opbrengsten de invulling van Artikel 35 respectievelijk 16 van het BOHT.

Tabel 1 Opzet van de rapportage

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Financiële overzichten Hierin staat de ASR rapportage op marktniveau en dienstclusterniveau en de aansluiting met de statutaire jaarrekening
Hoofdstuk 3	Uitgangssituatie Hierin staan de achtergronden en de ontwikkeling in historisch perspectief beschreven van de ASR rapportage. Tevens zijn hierin de gehanteerde marktdefinities opgenomen.
Hoofdstuk 4	Accounting Separation rapportage in hoofdlijnen Dit hoofdstuk dient om de lezer een overzicht te geven van de ASR rapportage en allocatie methodiek op hoofdlijnen.
Hoofdstuk 5	Virtuele inkooprecepten en externe inkoopkosten In dit hoofdstuk wordt de virtuele inkooprelaties beschreven tussen de retail markten en wholesalemakten.
Hoofdstuk 6	Opzet allocatiemodel Dit hoofdstuk bevat een technische beschrijving van het kostenallocatiesysteem. Dit hoofdstuk is de tegenhanger van hoofdstuk 4.
Bijlage A	Specificatie virtuele inkoop In deze bijlage wordt de virtuele interne inkoop gespecificeerd in de vorm van aantallen maal prijs.
Bijlage B	Accountantsverklaring

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

2 Financiële overzichten

2.1 Winst en Verliesrekening en balans

Winst & verliesrekening en balans

Over het jaar 200x
(in mln €)

	R1	...	R6	Totaal Retail	W1	W6	Totaal Wholesale	Retail dienstcluster 1	Retail dienstcluster n	
Opbrengsten												
Externe omzet												
Interne omzet												
- van gereguleerde retaildiensten (p*q)	nvt	nvt	nvt	nvt					nvt	nvt	nvt	
- van niet gereguleerde diensten (p*q)	nvt	nvt	nvt	nvt					nvt	nvt	nvt	
Overige interne omzet KPN												
Som der bedrijfsopbrengsten												
Kosten												
Interne inkoop wholesalediensten (p*q)					nvt	nvt	nvt	nvt				
Externe inkoop wholesalediensten (p*q comptabel)												
Eigen kosten:												
- operationele kosten (opex)												
- afschrijvingen en waardeveranderingen												
Som der bedrijfslasten												
Bedrijfsresultaat (EBIT)												
Activa												
Vaste Activa:												
- immateriële vaste activa												
- materiële vaste activa												
- financiële vaste activa												
Plottende activa												
Minus: Vooruit gefactureerde bedragen												
Totaal netto activa												
Rendement												
Return on assets	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	
Return on sales												

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

2.2 Aansluiting met de statutaire jaarrekening van KPN NV

Winst & verliesrekening en balans

Over het jaar 200x

(in mln €)

	Totaal Retail	Totaal Wholesale	Overige business KPN	Reconciliatie	Eliminaties	Totaal Koninklijke KPN NV
--	---------------	------------------	----------------------	---------------	-------------	---------------------------

Opbrengsten

Externe omzet

Interne omzet

- van gereguleerde retaildiensten (p*q)

- van niet gereguleerde diensten (p*q)

Overige interne omzet KPN

Som der bedrijfsopbrengsten

Kosten

Interne inkoop wholesalediensten (p*q)

Externe inkoop wholesalediensten (p*q comptabel)

Eigen kosten:

- operationele kosten (opex)

- afschrijvingen en waardeveranderingen

Som der bedrijfslasten

Bedrijfsresultaat (EBIT)

Activa

Vaste Activa:

-immateriële vaste activa

-materiële vaste activa

-financiële vaste activa

Viottende acitva

Minus: Vooruit gefactureerde bedragen

Totaal netto activa

2.3 Toelichting op het rapportageformat

Het rapportageformat bestaat uit de onderdelen winst & verliesrekening en balans. Gerapporteerd wordt over de retail markten (aangeduid met hoofdletter R) en wholesalemarkten (aangeduid met hoofdletter W) waarvoor ASR verplicht is als remedie. Daarnaast wordt gerapporteerd over retail dienstclusters.

2.3.1 Grondslagen

Uitgangspunt vormen de jaarrekening grondslagen Koninklijke KPN NV.

2.3.2 Winst- & Verliesrekening

In de ASR rapportage wordt, op basis van de financiële gegevens van KPN NV, het bedrijfsresultaat (EBIT), gespecificeerd naar de onderscheiden omzet- en categorale kostencategorieën, gepresenteerd voor het totaal van de vaste retail markten (te noemen retail markten), het totaal van de vaste wholesale markten (te noemen wholesale markten). Binnen de retail en binnen wholesale markten worden alle onderscheiden opbrengst- en kostencategorieën toegewezen aan de onderscheiden markten.

Ten behoeve van de aansluiting met de jaarrekening van KPN NV zijn in het rapportagemodel de kolommen eliminaties en reconciliatie opgenomen. De eliminatiekolom is vereist in verband met de mogelijke interne leveringen tussen retail, wholesale en de overige business KPN. In de kolom reconciliatie zijn de effecten verantwoord van de regulatorische behandeling van sommige financiële gegevens ten behoeve van de rapportage over de gereguleerde dienstverlening, zoals de verwerking van de kosten dotatie voorzieningen.

Aangezien in de ASR rapportage de retailmarkten virtueel inkopen bij de wholesalemarkten is bij wholesale de omzetcategorie interne omzet van belang. Deze posten zijn aangeduid met $(p*q)$. Bij retail wordt de tegenwaarde van deze omzet als kosten verantwoord. Deze kosten zijn ook aangeduid als $(p*q)$. Omdat er ook externe (en daarmee comptabele) inkoopkosten zijn naar externe partijen zoals PLMN terminating tarieven is deze post apart opgenomen en aangeduid als $(p*q \text{ comptabel})$.

2.3.3 Balans

De indeling naar kolommen van het rapportageformat voor de balans is gelijk aan die van de winst- en verliesrekening. In de balans worden de activa onderscheiden naar vaste en vlottende activa.

Ten behoeve van de bepaling van de netto-activa worden de vooruitgefactureerde bedragen welke betrekking hebben op de debiteurenpositie in mindering gebracht. De gepresenteerde bedragen betreffen gemiddelde waarden, bepaald als het rekenkundig gemiddelde van de ultimo-standen voor het rapportagejaar en het voorafgaande jaar.

2.3.4 Kengetallen

In de overzichten zijn de volgende kengetallen opgenomen als maatstaf voor de winstgevendheid:

- ROS voor retailmarkten en daar bijbehorende diensclusters, gedefinieerd als bedrijfsresultaat (EBIT) gedeeld door de omzet.
- ROA voor wholesalemakten, gedefinieerd als bedrijfsresultaat (EBIT) gedeeld door de netto-activa.

2.4 Toelichting op de financiële overzichten

PM¹

¹ Zoals beschreven in Annex E.3.3 van de marktbesluiten die het college op 21 december 2005 heeft vastgesteld.

3 Uitgangssituatie

3.1 Historie

Deze rapportage bevat de ASR rapportage van KPN over het jaar 2004. De rapportage is opgesteld naar aanleiding van de volgende ontwikkelingen:

- Op 27 juni 2002 heeft OPTA een Beleidskader gepubliceerd getiteld "De beoordeling van de bovengrens op kostenoriëntatie van eindgebruikerstarieven van de vaste telefoondienst van KPN voor de periode van 1 juli 2002 tot 1 juli 2006". In dit beleidskader is de volgende wholesale maatregel opgenomen: "KPN commiteert zich aan (actieve deelname aan) het door OPTA op te starten proces waarin wordt gekomen tot een aanpassing van de voor KPN aan het college voor te leggen financiële rapportage en financiële verantwoording conform de uitgangspunten van de Aanbeveling van de Europese Commissie"².
- KPN heeft zich per brief van 8 mei 2002 gecommitteerd aan deze wholesalemaatregel: "Hoewel een aantal van de door KPN naar voren gebrachte nuanceringsen niet door u is gehonoreerd, bevestigt KPN bij deze haar volledig commitment, in die zin dat KPN zich verbindt aan de in het document genoemde door KPN te ondernemen acties en de daarbij behorende tijdlijnen. Daarbij gaat KPN ervan uit dat het door het College geformuleerde beleidsvoornemen ter zake van de toekomstige retailregulering daadwerkelijk zal worden geëffectueerd."
- Op 3 oktober 2002 heeft OPTA het consultatiedocument "gescheiden financiële rapportage gepubliceerd op haar website. Op 20 maart 2003 heeft OPTA naar aanleiding van de marktconsultatie de nota van bevindingen op haar website gepubliceerd.
- Op 28 april 2003 heeft OPTA een opdrachtformulering gestuurd aan KPN betreffende de totstandkoming van de gescheiden financiële rapportage. De opdrachtformulering is erop gericht dat KPN vanaf 1 januari 2004 zodanig gaat registreren, dat KPN over het boekjaar 2004 kan rapporteren conform het nieuwe model. De opdrachtformulering wordt gekarakteriseerd als de "functionele ontwerpfase".
- KPN heeft de opdracht van OPTA per brief van 27 mei 2003 aanvaard, waarbij als voorwaarde is gesteld dat de toekomstige rapportage

² Aanbeveling 98/322/EG van 8 april 1998 inzake interconnectie in een geliberaliseerde telecommunicatiemarkt, PB L141 van 13.5.1998

proportioneel dient te zijn met het doel van de rapportage. Hierbij speelt mee dat de afbakening van relevante markten en de vaststelling van aanmerkelijke marktmacht en het eventueel inzetten van remedies moeten worden uitgevoerd volgens de principes van het algemene mededingingsrecht.

- Op 15 juli 2003 heeft KPN aan OPTA een blauwdruk opgeleverd voor de ASR rapportage alsmede een pilot over 2002. In de blauwdruk staat beschreven hoe de kosten allocatie plaatsvindt, hoe de interne inkoop relaties tussen de diverse markten plaatsvinden, hoe het rapportage format aan OPTA eruit ziet (de winst- en verliesrekening en de balans) en hoe aansluiting plaatsvindt met de statutaire jaarrekening van KPN NV.
- OPTA heeft op 25 juli 2003 een oordeel aan KPN gestuurd over de blauwdruk van 15 juli 2003. Hierin is onder voorbehoud van de uitkomsten van de nog te organiseren workshop met marktpartijen door OPTA een aantal punten genoemd waarvan OPTA vindt dat die nog moeten worden verbeterd.
- Op 15 september heeft OPTA een workshop gehouden voor marktpartijen. In dit verband heeft KPN een openbare blauwdruk opgesteld, die door OPTA aan de marktpartijen is verspreid. Tijdens de workshop zijn voordrachten gegeven door KPN en OPTA. Daarnaast heeft discussie plaatsgevonden.
- Op 30 oktober 2003 heeft OPTA een opdrachtformulering doen toekomen aan KPN voor het opleveren van de ASR rapportage over 2004. Hierin bepaalt OPTA de definitieve vorm en inhoud van de ASR rapportage en de uitgangspunten. OPTA schrijft verder voor dat KPN de benodigde aanpassingen van de informatiesystemen per 1 januari 2004 dient af te ronden, teneinde te kunnen rapporteren over 2004.
- Op 5 december 2003 reageert KPN als volgt op de opdrachtformulering: *KPN zal vanaf 1 januari 2004 zodanig gaan administreren dat een rapportage conform de blauwdruk mogelijk is over het boekjaar 2004. Deze administratie geldt alleen voor de thans gereguleerde diensten onder ONP Spraak, ONP Vaste Verbindingen en de wholesalemakten originating, terminating en ILL, voor zover deze vallen onder de door de Europese Commissie gedefinieerde marktdefinities. Voor ILL betreft dit uitsluitend de ILL diensten die benodigd zijn voor de minimumreeks Huurlijnen.*
- Op 18 maart 2005 schrijft OPTA aan KPN dat de ASR rapportage over 2004 vóór 1 juni 2005 moet worden ingeleverd en dat de ASR

rapportage over 2004 niet openbaar zal worden gemaakt.

- Op 31 mei 2005 schrijft OPTA aan KPN dat een accountantscontrole moet worden uitgevoerd. Deze accountantscontrole is uitgevoerd middels het rapport van bevindingen van PricewaterhouseCoopers van 22 september 2005. Dit rapport van bevindingen is besproken met OPTA medewerkers op 18 oktober 2005. Tijdens deze vergadering heeft OPTA aangegeven tevreden te zijn met de rapportage en het rapport van bevindingen. De ASR rapportage over 2004 is daarbij als definitief bestempeld met inachtneming van het rapport van bevindingen. OPTA heeft wel aangegeven dat er als gevolg van de totstandkoming van de ondergrensregulering, de combinatorische squeeze-toets (CPST), mogelijkerwijze nog wijzigingen of aanvullingen zouden kunnen worden doorgevoerd in de ASR rapportage.
- In het consultatiedocument over de CPST van 25 november 2005 zijn op verzoek van OPTA de wijzigingen op de ASR rapportage vermeld tengevolge van de CPST. Dit consultatiedocument is op 8 december 2005 met marktpartijen besproken. Nadien heeft OPTA op 13 december 2005 specifieke consultatievragen voor de operationalisering van het retail ondergrenskader gesteld aan marktpartijen. Deze reactietermijn op deze consultatie liep af op 23 december 2005.
- Op 25 januari 2006 heeft KPN de onderhavige beschrijving aan OPTA voorgelegd ter goedkeuring.

3.2 Aansluiting met de blauwdruk

De thans voorliggende ASR beschrijving verschilt op een aantal punten van de Blauwdruk uit 2003. Een deel van de verschillen komen voort uit de opdrachtformulering van OPTA van 30 oktober 2003, waarin een overzicht wordt gegeven van de nog niet uitgewerkte onderdelen.

1. *KPN dient de niet direct toerekenbare gemeenschappelijke kosten, die uitsluitend arbitrair kunnen worden toegerekend, te registreren en op basis van verdeelsleutels die gebaseerd zijn op de reeds verdeelde kosten te rapporteren.*

KPN voldoet aan deze eis.

2. *KPN heeft in de pilot het tarief gehanteerd dat ultimo 2002 gold. Voor het boekjaar 2004 moet KPN de wholesale prijzen hanteren die gelden op het moment van levering aan KPN Retail (en andere marktpartijen). Daarbij moet het tariefelement (standaard, dal en zazona) worden*

gehanteerd dat geldt op het moment waarop de levering plaatsvindt.

KPN voldoet aan deze eis

- 3. KPN heeft tijdens de pilot de externe inkoopkosten niet causaal toegerekend. Voor het boekjaar 2004 moeten de externe inkoopkosten causaal worden gealloceerd naar particulier en niet-particulier.*

De externe inkoopkosten worden causaal gealloceerd.

- 4. KPN heeft bij gesprekken van vast/mobiel en internationaal, tijdens de pilot geen rekening gehouden met de bedragen die andere operators aan KPN in rekening brengen voor de afwikkeling van deze gesprekken. Voor het boekjaar 2004 moet KPN hier rekening mee houden.*

De inkoopkosten van vast-mobiel verkeer zijn gelijk aan de bedragen die andere operators aan KPN in rekening brengen. KPN hoeft niet meer te rapporteren over internationaal verkeer, zodat de opmerking van OPT A hierover niet langer relevant is.

- 5. Voor de pilot zijn de routingfactoren gebruikt die deels afkomstig zijn uit de huidige squeezeparamters. Voor 2004 moet gebruik worden gemaakt van actuele routingfactoren die afkomstig zijn uit de door KPN in 2004 gebruikte meetsystemen.*

De gehanteerde routingfactoren zijn alle afkomstig uit de door KPN in het boekjaar waarover wordt gerapporteerd gebruikte meetsystemen.

- 6. De wholesalemarkten "call origination" (EC8), "call termination" (EC9) en "gespreksdoorgifte" (EC10) die in het kader van de pilot niet zijn gesplitst, moeten in de definitieve rapportage over 2004 wel worden gesplitst.*

De marktdefinities uit de besluiten van 21 december 2005 wijken af van de hierboven genoemde markten. KPN zal rapporteren conform de nieuwe marktindeling.

KPN heeft sinds de publicatie van de blauwdruk het inkoopmodel voor verkeer en aansluitingen verder verfijnd (zie hoofdstuk 5).

3.3 Aansluiting met de beschrijving van de ASR rapportage 2004

Tengevolge van de totstandkoming van de combinatorische squeeze-toets is een aantal aanvullingen en/of veranderingen opgenomen in de beschrijving. Dit betreft:

- Rapportage op dienstclusterniveau
Dit is uitgewerkt in paragraaf 2.1 en 3.5
- Allocatie van kosten op dienst(cluster)niveau
Dit is uitgewerkt in paragraaf 6.5.5
- Omzetallocatie van bundels
Dit is uitgewerkt in paragraaf 6.6.1
- Aanpassing van rapportage format
Dit is uitgewerkt in paragraaf 2.1 en 2.2
- Toelichting op de financiële overzichten
Hiertoe is een extra paragraaf opgenomen (paragraaf 2.4).
- In de retailmarkt voor servicenummers (800/900) realiseert KPN retail geen omzet en maakt ook geen kosten. De gefactureerde bedragen gaan volledig naar de informatieleveranciers. De informatieleveranciers cq telco's nemen hiertoe wholesalediensten af van KPN. Indien deze situatie verandert zal in de ASR rapportage worden gerapporteerd over de retail markt van servicenummers.

3.4 Marktdefinities

De marktdefinities gehanteerd in deze ASR beschrijving zijn overeenkomstig de definitieve marktbesluiten van 21 december 2005. In onderstaand overzicht staat een overzicht van de diensten die tot deze markten behoren.

Tabel 2 Retailmarkten waarover wordt gerapporteerd

RETAIL		
R1	Laagcapacitaire aansluitingen	PSTN ISDN1, ISDN2, VODSL2
R2	Hoogcapacitaire aansluitingen	ISDN>2, VODSL>2
R3	Nationaal verkeer	BIBA, BUBA, 088
R4	Vast Mobiel verkeer	VAMO
R5	Smalbandig dataverkeer	067
R6	Verkeer naar persoonlijke assistentdiensten	Voicemail
R7	Verkeer naar servicenummers	Pm ³

Tabel 3 Wholesalemarkten waarover wordt gerapporteerd⁴

WHOLESALE		
W12 ⁵	Gepreksopbouw en Lokale gespreksdoorgifte	Carrier (pre)select regional ⁶ + local MIACO 06760 regional VPN connect stage-1 regional VPN connect stage-2 regional 800/90x connect regional Friaco Access poort regional + local CPS mutation Routing Implementation Bundle Implementation NIT testing

³ Rapportage is aan de orde indien bij 900 servicenummers de aan de eindgebruikers gefactureerde bedragen niet volledig worden doorgegeven aan informatieproviders

⁴ Conform Issue document II, 1 december 2005, OPTA WPC IG

⁵ De wholesaleportfolio van CS bevat vooralsnog geen aparte gespreksdoorgifte diensten. De diensten zijn een samenstelling zijn van opbouw/doorgifte en opbouw/afgifte, vandaar de benaming W12. Indien de wholesaleportfolio zal worden aangepast zodanig dat er wel diensten zijn die volledig vallen binnen de markt voor lokale gespreksdoorgifte, dan zal over deze diensten in markt W2 worden gerapporteerd.

⁶ Onder regional valt ook het regionale gedeelte van nationale originating diensten

		<p>Collocation –recurring: Footprint</p> <p>Collocation – non recurring (one off): All service elements (Koppelkabels, SIP kast, Stroomvoorziening)</p>
W2	Lokale gespreksdoorgifte	PM
W32	Gespreksafgifte (geografisch, 088, 084/087, 112) en Lokale gespreksdoorgifte	<p>Terminating regional⁷ + local Emergency connect regional Access poort regional + local</p> <p>Collocation –recurring: Footprint</p> <p>Collocation – non recurring (one off): All service elements (Koppelkabels, SIP kast, Stroomvoorziening)</p>
W4	Laagcapacitaire telefonieaansluiting	WLR
W5	Ontbundelde toegang tot aansluitnetwerk	<p>MDF – recurring: XTL (fully unbundled access) ASL (shared access)</p> <p>MDF non–recurring: XTL, ASL connection, disconnection Telco-Telco migration ICO cancellation NLS1&2 (new line services)</p> <p>Collocation –recurring: Footprint</p> <p>Collocation – non recurring (one off): All service elements (Koppelkabels, SIP kast, Stroomvoorziening)</p>
W6	Afgevendende segmenten van huurlijnen op wholesaleniveau	<p>All service elements for circuits up to and including 2Mbps</p> <p>Collocation –recurring: Footprint</p> <p>Collocation – non recurring (one off): All service elements (Koppelkabels, SIP kast, Stroomvoorziening)</p>

⁷ Hieronder valt ook het regionale gedeelte van national terminating

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

Voor zover de wholesaleportfolio van KPN niet één op één past binnen de wholesalemarkten als vastgelegd door OPTA, worden in de rapportage wholesalemarkten samengevoegd (bijvoorbeeld W12) of worden diensten ontleed (bijvoorbeeld national terminating in regional terminating en interregionale gespreksdoorgifte).

3.5 Dienstclusters

Naast de rapportage op marktniveau wordt ook binnen de retailmarkten ook op dienstcluster niveau gerapporteerd. Hierbij worden de volgende dienstclusters⁸⁹ onderscheiden:

A. Generieke diensten	Dienstclusters
A.1 Aansluiting	A.1.1 Belbasis PSTN A.1.2 Belbasis ISDN1&2 A.1.3 Belbasis ISDN >2
A.2 Verkeer	A.2.1 BIBA A.2.2 BUBA A.2.3 088 A.2.4 VAMO A.2.5 06760 A.2.6 Voicemail
B. Aanbiedingen (afwijkend van generiek)	
B.1 Abonnementvormen	B.1.1 BelbasisExtra B.1.2 VODSL B.1.3 IPB B.1.4 BelBudget
B.2 Afwijkende verkeerstarieven	B.2.1 BelPlus B.2.2 Belzakelijk B.2.3 Belzakelijk Company B.2.4 Worldline B.2.5 WorldLine XL

De rapportage over de bovengenoemde dienstclusters bevatten de gereguleerde retaildiensten die KPN stand-alone (d.w.z. ontbundeld) aanbiedt en aanbiedt als onderdeel van een bundel.

De lijst van dienstclusters op het bovenomschreven aggregatieniveau zal jaarlijks worden geactualiseerd.

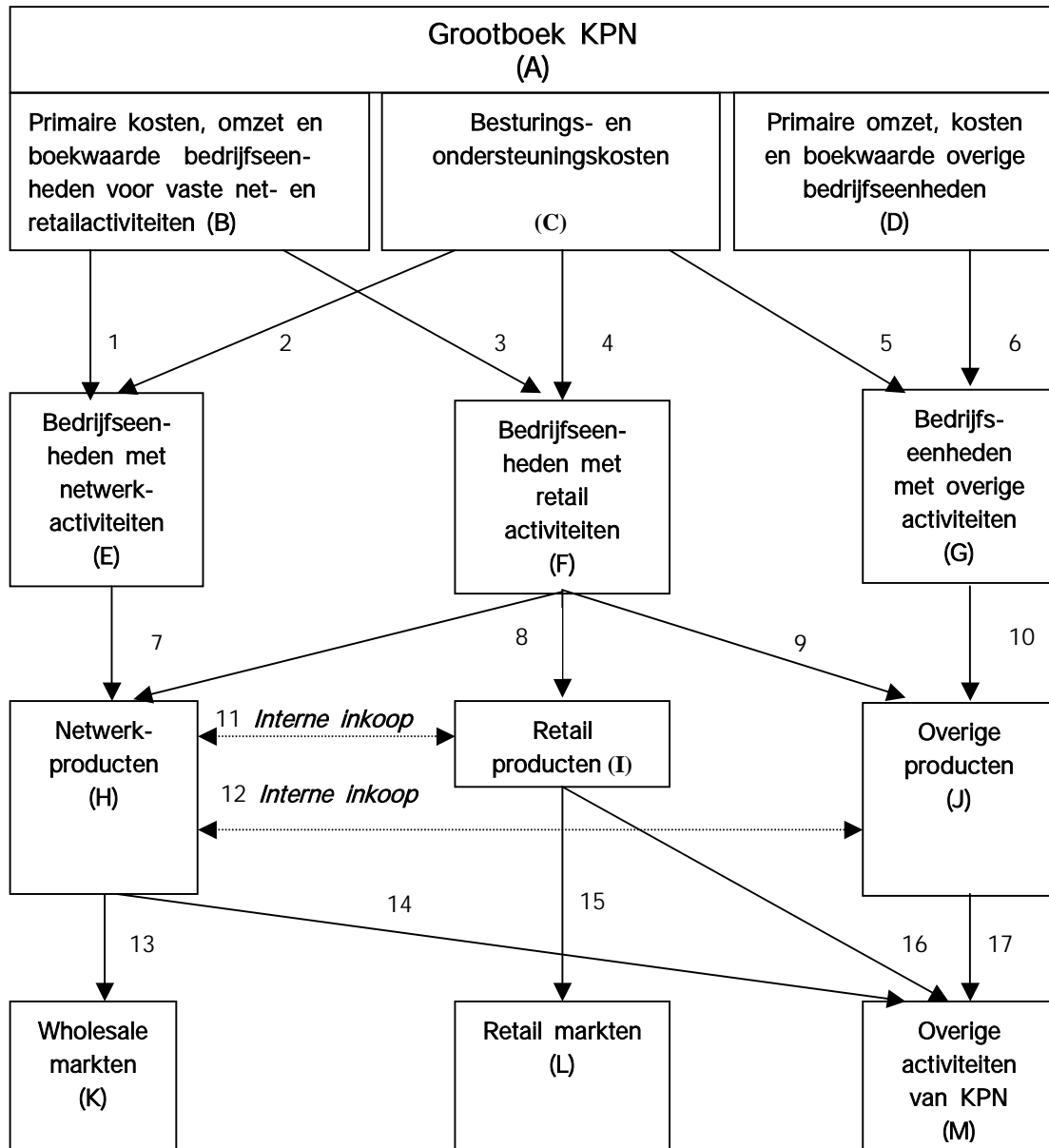
⁸ De dienstclusters zijn aangeduid met de in 2005 voorkomende commerciële benamingen.

⁹ De dienstclusters zijn hierbij inclusief de korting verleend op basis van TotalLine

4 Accounting Separation rapportage in hoofdlijnen

4.1 Conceptueel model

In het onderstaande figuur is de essentie van de ASR rapportage weergegeven.

Figuur 1 Conceptueel model van ASR

De kern is dat in de rapportage een virtuele splitsing wordt gemaakt in retail activiteiten ('retail') en wholesale activiteiten ('wholesale'). Retail koopt voor haar netwerkgebruik virtueel in bij wholesale. Wholesale producten die KPN extern levert worden intern virtueel tegen identieke prijzen geleverd.

Het schema geeft het kostenmodel weer op een hoog aggregatieniveau. De toelichting is bewust eenvoudig gehouden en dient als opstart of als spoorboekje voor de gedetailleerde beschrijving van het kostenmodel in de volgende hoofdstukken. Het schema gaat over allocatie van omzet, kosten en boekwaarde.

Het uitgangspunt voor de allocatie is het grootboek van KPN (blok A). De omzet, kosten en boekwaarde in het grootboek van KPN zijn voorzien van centercodes, waarin staat welke bedrijfseenheden (of organisatieonderdelen daarbinnen) de kosten hebben geboekt. Als eerste stap in de allocatie worden de omzet, kosten en boekwaarde uit het grootboek gealloceerd naar de bedrijfseenheden (pijlen 1 t/m 6).

Hiertoe is van belang dat eenheden zijn te onderscheiden in twee hoofdsoorten: enerzijds bedrijfseenheden met een algemeen karakter (*algemene bedrijfsfunctie*) zoals staven en anderzijds bedrijfseenheden gerelateerd met de totstandkoming en levering van externe producten en diensten (*primaire bedrijfsfuncties*). De allocatie van de kosten van de *algemene bedrijfsfunctie* (pijlen 2, 4 en 5) aan de *primaire bedrijfseenheden* wordt gedaan middels de module TBO, zie voor een uitgebreide beschrijving paragraaf 6.3. De allocatie van kosten aan primaire bedrijfseenheden (of organisatieonderdelen daarvan) gebeurt één op één op basis van centercodes (pijlen 1,3,6).

De eenheden zijn ook te onderscheiden naar de diensten die worden geleverd. Eenheden zoals KPN Mobiel en Planet Media Group die evident geen enkele rol spelen in de allocatie naar de wholesale en retail markten (blokken K en L) worden voorgesorteerd (pijl 5,6) naar blok G, omzet, kosten en boekwaarde van bedrijfseenheden met overige activiteiten. De omzet, kosten en boekwaarde binnen het blok G hoeven niet verder te worden gealloceerd naar wholesale of retail markten en vormen dan ook geen onderwerp binnen het allocatiesysteem.

Er zijn ook eenheden die alhoewel ze geen producten leveren in de gereguleerde markten toch moeten worden gemodelleerd omdat bijvoorbeeld de gemeenschappelijke kosten op ongereguleerde en gereguleerde producten moeten worden gealloceerd. De afsplitsing van de producten welke niet onder de wholesale of retailmarkten vallen naar de categorie overig vindt dan later plaats in het model (pijl 9, 14, 16).

In de blokken E, F wordt onderscheid gemaakt naar bedrijfseenheden met netwerkactiviteiten respectievelijk retailactiviteiten. Dit onderscheid kan in veel gevallen één op één worden afgeleid uit de aard van het organisatieonderdeel. Typische voorbeelden voor blok E: OVN, BU CS. Typische voorbeelden voor blok F: BU VT, Distributiekanaal Retail.

De kosten in de blokken E en F moeten verder worden gealloceerd aan netwerkproducten (pijl 7), retailproducten (pijl 8) en overige producten (pijl 9). Dit gebeurt in het hart van het kosten allocatiesysteem. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 6. In sommige gevallen voeren bedrijfseenheden E en F geïntegreerde functies uit die zowel een netwerkdoel als een retaildoel dienen en op voorhand niet te scheiden zijn. In een dergelijk geval moet allocatie plaatsvinden op basis van activity based costing of een andere causale bron en ontstaan dus pijlen van E naar I of van F naar H. Hierbij wordt het volgende principe gehanteerd: activiteiten (of kosten of systemen etc) behoren bij retail indien deze kosten vermijdbaar zijn bij de netwerkoperaator in het geval KPN zelf géén retailactiviteiten zou hebben, en de betreffende activiteit wel in stand dient te worden gehouden ten behoeve van de compleetheid van de levering aan een derde externe retailpartij.

Pijl 11 symboliseert de interne inkoop bij wholesale. De wijze waarop wordt ingekocht kan comptabel zijn (bijvoorbeeld inkoop KPN Fixed Terminating door KPN Mobiel) of virtueel. Een retail telefonie aansluiting in blok I koopt bijvoorbeeld *virtueel* MDF in bij blok H. Hierdoor wordt een *virtuele* omzet geboekt in blok H en *virtuele* kosten in blok I. Ook producten uit de categorie overige producten (blok J) kunnen inkopen, bijvoorbeeld de inkoop van KPN fixed terminating door KPN Mobiel. De wijze waarop virtueel wordt ingekocht (welke wholesaledienst en hoeveel stuks) staat beschreven in de zogenaamde *virtuele inkooprecepten*. Deze recepten staan toegelicht in hoofdstuk 5.

Als laatste stap worden de producten toegewezen (pijlen 13 t/m 17) aan de EC- markten (blokken K,L) of overige business (blok M). Voor de wholesalemakten geldt de eis dat er consistentie moet zijn met de virtuele inkooprecepten. De virtuele inkooprecepten bepalen immers mede het volume van de wholesale afzet. De allocatie binnen het wholesale domein staat beschreven in hoofdstuk 6.

4.2 Tweetraps model voor netwerkroutering algemene kostensleutel

De netwerkkosten behorend bij een retaildienst moeten op een juiste manier worden afgebeeld op de wholesale diensten en deze afbeelding moet

¹¹ Voor producten die niet tegen externe wholesaleprijzen worden geleverd geldt een verrekening op basis van integrale kosten en wordt er van uitgegaan dat de betaling per direct is plaatsvindt.

consistent zijn met het virtuele inkooprecept.

Om dit te goed te kunnen uitvoeren wordt de modellering van het netwerkgebruik in ASR in twee opeenvolgende stappen uitgevoerd.

De eerste stap

In de eerste stap wordt van alle producten het netwerkgebruik bepaald. Dit wordt zowel voor externe wholesale producten gedaan als voor retailproducten.

De tweede stap

Uit de analyse van het netwerkgebruik van retailprodukten volgt de vertaling van dit gebruik in wholesaleprodukten.

4.3 Aansluiting bij de statutaire jaarrekening

Bij de implementatie wordt uitgegaan van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling zoals die in de jaarrekening van KPN zijn toegepast. In dit kader is het van belang dat door de verplichte implementatie van de International Financial Reporting Standards (IFRS) wijzigingen in de accounting principles optreden.

De aansluiting tussen de gegevens van de retail- en wholesalemarkten en de gegevens van KPN NV bestaat uit de gegevens van de overige activiteiten van KPN, zoals mobiele activiteiten en buitenlandse deelnemingen, reconciliatiegegevens van de regulatory aanpassingen en de eliminaties in verband met de onderlinge leveringen tussen retail, wholesale en overige activiteiten.

4.4 Fully allocated costs

Het conceptuele model van de ASR rapportage veronderstelt de aanwezigheid van een uitgewerkt allocatiemodel, ontworpen op basis van het principe van fully allocated costs. Een dergelijk model verdeelt zo veel mogelijk op basis van causaliteit de volledige periodekosten van een bedrijfseenheid naar de producten en diensten. Kosten worden onderscheiden naar de mate van oorzakelijkheid. Directe kosten, zoals de kosten van inkoop van verkeer en de kosten van levering van aansluitingen kunnen direct aan een product en of dienst worden toegewezen. Netwerkkosten worden op basis van het werkelijke gebruik van het netwerk en met behulp van tussenliggende technische recepten naar producten gealloceerd. Overige kosten hebben een indirect oorzakelijk verband met de geleverde producten en diensten. Het fully allocated costs model dat ten grondslag ligt aan de ASR rapportage wordt in meer detail beschreven in hoofdstuk 5.

Voor de rapportage op dienstcluster niveau worden de retailkosten niet verdeeld volgens het principe van fully allocated costs. Voor deze rapportage wordt de incrementele retailopslag parameter gehanteerd zoals deze wordt gebruikt in het incrementele deel van de combinatorische squeeze-toets. Voor de onderbouwing van de incrementele retailopslag verwijzen we naar het accountants rapport van PricewaterhouseCoopers van 23 december 2005.

4.5 Regulatorische aanpassingen

Specifieke posten uit de jaarrekening van KPN NV kunnen in het proces van toewijzing van omzet, kosten en boekwaarde naar markten/diensten regulatorisch worden behandeld. In de jaarrekening kunnen effecten zijn opgenomen die vanuit het oogpunt van kostenallocatie niet in directe relatie staan met de operationele bedrijfsvoering. Dit betreft met name posten die het beeld verstoren ten behoeve van de integrale kosteninformatie op jaarbasis. Zo worden bijvoorbeeld de kosten van een dotatie reorganisatievoorziening ten behoeve van de kostentoe rekening aan markten/diensten uitgespreid over drie jaar. De regulatorische aanpassingen zijn toegelicht in paragraaf 6.2.3.

4.6 Reikwijdte van het virtuele inkoopmodel

Het virtuele inkoopmodel vertaalt het netwerkgebruik van retail in aantallen virtueel in te kopen wholesalediensten of netwerkcapaciteit. Sommige virtuele leveringen komen als zodanig niet terug in de portfolio van externe wholesalediensten. Een dergelijke levering wordt aangeduid als "geen extern product" afgekort als GEP. Voor de prijzen van interne leveringen wordt verwezen naar paragraaf 5.5.

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

Onder de categorie overige activiteiten vallen diensten, geleverd via het vaste net van KPN, waarop het inkoopmodel ook van toepassing verklaard kan worden, omdat in de routing van deze diensten herkenbare wholesale producten vervat zijn uit de markten W1 t/m W6. KPN heeft besloten om in dergelijke gevallen het inkoopmodel toe te passen zodat de rapportage een volledig beeld geeft van de extern geleverde en de virtueel intern geleverde wholesale producten in de markten W1 t/m W6.

De uitwerking van het inkoopmodel voor de retailproducten wordt nader beschreven in hoofdstuk 5.

5 Virtuele inkooprecepten en externe inkoop

In dit hoofdstuk staan de virtuele inkoopkosten centraal en wordt met name ingegaan op de methodiek. De getalsmatige uitkomsten staan gespecificeerd in Bijlage A. Aan het einde van dit hoofdstuk wordt tenslotte ingegaan op de behandeling van externe inkoopkosten.

5.1 Opzet virtueel inkoopmodel

De virtuele inkoop betreft de inkoop van netwerkdiensten bij de virtuele wholesale operator. De virtuele inkoop wordt gebaseerd op de benodigde netwerkcapaciteit samengesteld uit de wholesaleportfolio. De in deze paragraaf opgenomen receptuur (dit is de specificatie van benodigde wholesale diensten per retail product) beschrijft de receptuur. Het gebruikte inkoopmodel correspondeert met de manier waarop KPN de betreffende dienst realiseert in het netwerk. KPN mag hiervan afwijken en een alternatief inkooprecept hanteren indien dit door OPTA is toegestaan in het geval van een goedgekeurde oranje aanbieding.

Wat betreft de betalingstermijn van de interne levering¹² wordt er van uitgegaan dat de virtuele retail organisatie een zelfde betalingsgedrag heeft als externe partijen.

In de volgende paragrafen wordt de virtuele inkoop verder toegelicht. Hierbij worden de volgende symbolen gebruikt.

Tabel 4 Gebruikte symbolen

	Beschrijving	Grootheid
R	Retaildienst	Aantal
W	Wholesale portfolio	Diensten
G	Gebruiksmatrix	%
P	Externe Prijs van wholesalediensten	€
Z	Tijdzone	Piek/dal /zazona
T	Tijdstip in kalenderjaar	Maand
I	Virtuele Interne inkoop	€

5.2 Specificatie Retaildiensten

R_{zt} specificeert het volume van een retaildienst **R** in het betreffende boekjaar. Voor verkeersdiensten wordt in de volumespecificatie onderscheid gemaakt naar tijdzone (piek/dal/zazona), index z . Dit is noodzakelijk aangezien

¹² Voor producten die niet tegen externe wholesaleprijzen worden geleverd wordt er van uitgegaan dat de betaling per direct is plaatsvindt.

de wholesaleprijzen verschillen per tijdzone. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar diverse perioden in het betreffende boekjaar, index t , aangezien de wholesaleprijzen binnen een jaar kunnen variëren. In sommige gevallen wordt ten behoeve van de berekening het volume van een retaildienst nog nader gespecificeerd, zoals bij verkeer het aantal calls en het aantal minuten. De aantallen aansluitingen en de aantallen huurlijnen zijn gebaseerd op de medio stand van het jaar.

5.3 Welke Wholesalediensten worden virtueel gebruikt

Voor de virtuele inkoop dient vastgesteld te worden welke diensten uit de wholesalemakten nodig zijn om de retaildiensten **R** te realiseren. De benodigde wholesale portfolio wordt aangeduid met **W**. In deze paragraaf wordt aangegeven van welke wholesale diensten de retaildiensten gebruik maken (de ingrediënten van de receptuur). In sommige gevallen komt het voor dat voor het realiseren van een retaildienst netwerkleveringen nodig zijn die niet in de portfolio van wholesalediensten extern voorkomt. Deze diensten zijn in de tabellen weergegeven onder de gestippelde horizontale lijn. In deze inkooprecepten zijn de wholesalediensten opgenomen zoals ze in 2005 aanwezig waren. In 2006 zal een deel van deze diensten anders zijn gedefinieerd en zullen de inkooprecepten worden aangepast.

5.3.1 Telefonie verkeer

De verkeersdiensten BIBA, BUBA, 06760 internet, Vast Mobiel, IDD maken gebruik van de volgende portfolio. De wholesaleportfolio voor 088 diensten komt overeen met de portfolio voor BIBA en BUBA.

Tabel 5 Wholesale portfolio voor retail verkeersdiensten

		BIBA on net	BIBA off net	BUBA on net	BUBA off net	0676 Inter net	Vast mobiel	V- mail
KPN PSTN Pre-selected Carrier Connect Service	Local	X		X				
KPN PSTN Pre-selected Carrier Connect Service	Regional	X	X	X	X		X	x ¹³
KPN PSTN Pre-selected Carrier Connect Service	National	X	X	X	X		X	X
KPN PSTN Internet Connect Service						X		
KPN PSTN Terminating Access Service	Local	X		X				X

¹³ Voor Voicemail wordt 087 connect ingekocht

KPN PSTN Terminating Access Service	Regional	X		X				
KPN PSTN Terminating Access Service	National	X		X				
KPN 2048 kbps Switch Port Service originating	Local							
KPN 2048 kbps Switch Port Service originating	Regional		X		X	X	X	X
IDD fixed								
IDD Mobile								
Transmissie evkc naar OLO			X		X	X	X	x

Merk op dat ten behoeve van de routing onderscheid wordt gemaakt in on-net verkeersstromen en off-net verkeersstromen. On-net verkeersstromen zijn verkeersstromen die geheel binnen het PSTN net van KPN worden afgewikkeld. Off-net verkeersstromen zijn verkeersstromen die ontspringen in het net van KPN en worden getermineerd door een Telco. In de tabel staan alle theoretische mogelijkheden genoemd. Afhankelijk van de gerealiseerde routing zullen sommige opties in de praktijk in meer of mindere of geen mate voorkomen.

5.3.2 Telefonie Aansluiting

Voor de telefonieabbonementen bestaat de benodigde wholesale portfolio uit de volgende onderdelen:

Tabel 6 Wholesale portfolio voor retail telefonieaansluiting

	PSTN	ISDN2	ISDN 15-30	ISDN via VoDSL
XTL	X	X	X	
ILL 2048 kbps optical switch circuit			X	
PVC VBR rt				X
Lijnkaart	X	X	X	X
Modems			X	
Toegang via glasvezelkabel	X	X	X	
Toegang via VoDSL				X

Lijnkaart, modems, toegang via glasvezel en toegang via VoDSL zijn netwerkproducten die niet als separaat zelfstandige wholesaledienst in de externe portfolio voorkomen.

5.4 Inkooprecepten

De gebruiksmatrix G_{RW} bepaalt in welke mate een retaildienst gebruik maakt van de diensten in de wholesale portfolio (ofwel het *aantal* ingrediënten).

5.4.1 Verkeersdiensten Inkooprecepten

Voor verkeersdiensten wordt de matrix afgeleid uit de verkeersmatrix. Uit de verkeersmatrix worden voor on-net verkeer drie situaties onderscheiden.

Tabel 7 Verkeersrouteringen On-net

Routing	Via 1 NRC	...%
Routing	Via 1 EVKC	...%
Routing	Via 2 EVKCs	...%
		100%

Aan deze routeringen wordt conform de huidige squeeze-toets een gebruik van wholesalediensten gekoppeld.

Tabel 8 Wholesale inkoop On-net

Routing	Via 1 NRC	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service local + KPN PSTN Terminating Access Service local
Routing	Via 1 EVKC	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service regional + KPN PSTN Terminating Access Service regional
Routing	Via 2 EVKCs	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service regional + KPN PSTN Terminating Access Service national

Voor off-net diensten, die termineren op het netwerk van een andere operator wordt naar analogie van on-net verkeer een aantal standaard routeringen bepaald uit de verkeersmatrix. Hier hanteert KPN in principe het 'far end hand over' principe, hetgeen betekent dat KPN in een terminating model het verkeer zolang mogelijk over haar eigen netwerk routeert.

Tabel 9 Verkeersrouteringen Off-net

Routing	Via 1 EVKC	...%
Routing	Via 2 EVKCs	...%
		100%

Aan deze routeringen wordt conform de huidige squeeze-toets een gebruik van wholesalediensten gekoppeld. Aangezien in de originating diensten geen uitgaande poort is inbegrepen, wordt een uitgaande originating poort toegevoegd.

Voor BIBA off-net, BUBA off net, Vast Mobiel resulteert dit in:

Tabel 10 Wholesale inkoop Off-net voor BIBA off-net, BUBA off-net en Vast Mobiel

Routing	Via 1 EVKC	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service regional + KPN 2048 kbps Switch Port Originating Service regional + Transmissie evkc naar OLO
Routing	Via 2 EVKCs	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service national + KPN 2048 kbps Switch Port Originating Service regional + Transmissie evkc naar OLO

Voor 06760 internet wordt dit:

Tabel 11 Wholesale inkoop Off-net voor 06760

Routing	Via 1 EVKC	KPN PSTN Internet Connect Service + KPN 2048 kbps Switch Port Originating Service regional + Transmissie evkc naar OLO
---------	---------------	--

Voor off-net verkeerstromen is naast de virtuele inkoop ook sprake van externe inkoop, zie paragraaf 5.7.

Voor IDD wordt dit:

Tabel 12 Wholesale inkoop Off net voor IDD

Routing	Via 1 EVKC	KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service regional + KPN 2048 kbps Switch Port originating Service regional+ IDD Fixed/Mobile
---------	---------------	---

5.4.2 Telefonie Aansluiting Inkooprecepten

Aangezien KPN op dit moment uitsluitend geheel of gedeeltelijk ontbundelde aansluitlijnen (XTL) verkoopt om alternatieve operators in staat te stellen (retail) breedbandinternetverbindingen te leveren en het tarief is gebaseerd op de afname van deze doelgroep, is een geschikte wholesaleprijs voor een tweaderige koperen aansluitlijn voor telefonie niet direct beschikbaar.

Tabel 13 Wholesale inkoop voor retail telefonieaansluiting

Routing	PSTN via koper	X%	Eénmaal XTL -/- breedband specifieke gezamenlijke en projectkosten + éénmaal lijnkaart PSTN
Routing	PSTN via glas	100-X %	Eénmaal glastoegang + éénmaal lijnkaart PSTN
Routing	ISDN2 via koper	Y%	Eénmaal XTL -/- breedband specifieke gezamenlijke en projectkosten + éénmaal lijnkaart ISDN
Routing	ISDN2 via glas	100-Y %	Eénmaal glastoegang + éénmaal lijnkaart ISDN
Routing	ISDN15-30 via koper	Z %	Twee/driemaal ¹⁴ XTL -/- breedband specifieke gezamenlijke en projectkosten + éénmaal lijnkaart ISDN + tweemaal modem
Routing	ISDN15-30 via glas	100-Z %	Eénmaal glastoegang + éénmaal lijnkaart ISDN + ILL 2048 kbps optical switch circuit
Routing	ISDN via VoDSL	100 %	Eénmaal toegang via VoDSL + éénmaal PVC VBR-rt + éénmaal lijnkaart V5.2

Na de introductie van WLR zal het bovengenoemde inkooprecept (op basis van XTL) eerst door KPN als oranje dienst aan OPTA voorgelegd dienen te worden.

¹⁴ Soms driemaal bij minder recente apparatuur

5.5 Prijzen van de wholesalediensten

De prijzen voor gereguleerde wholesalediensten P_{wzt} worden gelijk genomen aan de extern gepubliceerde wholesale prijzen. Hierbij wordt rekening gehouden met wisselende prijzen gedurende een boekjaar¹⁵, zie de index t . Voor wholesalediensten in de verkeersportfolio wordt rekening gehouden met de tijdzone (piek, dal, zazona), zie de index z .

Netwerkproducten waarvoor géén externe wholesalediensten en prijzen bestaan (GEPs) worden naar keuze van KPN geleverd tegen EDC kostprijzen¹⁶ of een andere door OPTA goedgekeurde kostengrondslag (bijvoorbeeld in het kader van een oranje tariefvoorstel).

Niet gereguleerde externe wholesale diensten worden naar keuze van KPN geleverd tegen EDC kostprijzen of een andere door OPTA goedgekeurde kostengrondslag (bijvoorbeeld in het kader van een oranje tariefvoorstel) of tegen extern representatieve prijzen.

Ten aanzien van de interne levering van een telefonieaansluiting wordt de volgende methode gehanteerd¹⁷. De virtuele inkoopprijs van tweedjarige koperlijn is gebaseerd op het MDF tarief waarop in mindering gebracht de kosten die geen betrekking hebben op het instandhouden van een aansluitlijn ten behoeve van de telefoniedienst en vaste verbindingen, maar uitsluitend zijn gemaakt voor de MDF-dienst (zie ook 5.4.2).

5.6 Resulterende virtuele inkoop

Het interne inkoop bedrag I_R voor een retail product R wordt bepaald door de volgende sommatie over z en t .

$$I_R = \sum_t \sum_z R_{zt} * G_{RW} * W * P_{wzt}$$

¹⁵ De tarieven van de wholesalediensten ontbundelde aansluiting en afgevend segmenten van huurlijnen zijn gebaseerd op het gemiddelde van het betreffende jaar. Voor wholesaleverkeersdiensten wordt onderscheid gemaakt tot op maandniveau.

¹⁶ Een uitzondering hierop vormen lijnkaarten tbv telefonie. Deze mogen tot aan de introductie van WLR tegen integrale historische kosten inclusief betaalde rente worden geleverd, aangezien KPN tot aan die tijd beperkingen kent ten aanzien van de prijsstelling van bundels waarin de aansluiting voorkomt.

¹⁷ Na de introductie van WLR zal het bovengenoemde inkooprecept eerst door KPN als oranje dienst aan OPTA voorgelegd dienen te worden.

Vergelijking 1 Interne inkoop voor een retailmarkt

Voorbeeld:

Voor de inkoopkosten voor Retail BIBA on-net call set up leidt dit tot de volgende sommatie (waarin q staat voor aantal benodigde wholesale producten, die een resultante is van $R_{zt} * G_{RW} * W$ uit bovenstaande formule).

Tabel 14 Inkoop specificatie BIBA on-net

t	z	q	p	p*q	q	p	p*q	q	p	p*q	q	p	p*q	q	p	p*q	q	p	p*q	
		local	local	local	reg	reg	reg	ntl	ntl		local	local	local	reg	reg	reg	ntl	ntl		
		cps	cps	cps	cps	cps	cps	cps	cps	ntl	cps	trm	trm	trm	trm	trm	trm	trm	ntl	trm
		csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu	csu
1 jan - 1 juli	piek			l																
	dal			m																
	zazona			n																
1 juli - 1 sept	piek			o																
	dal			p																
	zazona			q																
1 sept 1 dec	piek			r																
	dal			s																
	zazona			t																
		a			b			c			d			e			f			+

Totale inkoop = a+b+c+d+e+f

5.7 Externe inkoop

De externe inkoop volgt rechtstreeks uit de betalingen aan andere operators. Externe inkoop is van toepassing bij off-net verkeerstromen als BIBA off-net, BUBA off-net, 06760 internet en Vast Mobiel. De externe inkoopkosten worden (uitsluitend) geboekt als kosten bij retail en lopen dus niet via de wholesale markten.

Ten behoeve van de rapportage op dienstclusters zullen de externe inkoopkosten via allocatie worden bepaald, aangezien de externe inkoopkosten niet per dienstcluster worden vastgelegd.

6 Opzet allocatiemodel

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de toerekening van de totale omzet, kosten en activa van KPN op basis van fully allocated costs naar de onderscheiden bedrijfseenheden alsmede voorzover relevant voor de ASR rapportage over wholesale en retail de verdere allocatie binnen de bedrijfseenheden naar diensten/markten toegelicht.

In paragraaf 6.2 staan de algemene uitgangspunten en de allocatie van algemene besturings- en ondersteuningskosten.

In paragraaf 6.3 en 6.4 staat de allocatie van de kosten en de boekwaarde van het netwerk beschreven. Voor wat betreft de routing wordt een tweetrapsmethode gebruikt, want de netwerkkosten behorend bij een retaildienst moeten op een juiste manier worden afgebeeld op de wholesale diensten en deze afbeelding moet consistent zijn met het virtuele inkooprecept (zie ook paragraaf 4.6). De eerste stap staat in de paragraaf 6.3 en de tweede stap in paragraaf 6.4.

In paragraaf 6.5 staat de allocatie van de kosten en de boekwaarde van retail activiteiten beschreven. De allocatie van de omzet staat beschreven in paragraaf 6.6.

6.2 Uitgangspunten allocatiemodel

Het allocatiemodel is gebaseerd op de volgende bedrijfseconomische uitgangspunten:

1. Kosten en boekwaarde worden ontleend aan de financiële administratie;
2. Alle kosten en boekwaarde worden in beschouwing genomen (fully allocated cost); met uitzondering van de rapportage op dienstclusterniveau.
3. Kosten en boekwaarde worden zo veel mogelijk op basis van oorzakelijke verbanden tussen aantallen producten respectievelijk kosten gealloceerd;
4. De allocatiemethode is doorzichtig en consistent.

Het allocatiemodel wordt beheerd onder toezicht van het hogere financiële management van KPN. Het allocatiemodel is ondergebracht in één technisch hulpmiddel, Telecompass. Rondom dit geautomatiseerde systeem zijn waarborgen geschapen welke betrouwbare uitkomsten waarborgen. Slechts een beperkt aantal personen heeft middels sleutels en wachtwoorden toegang tot

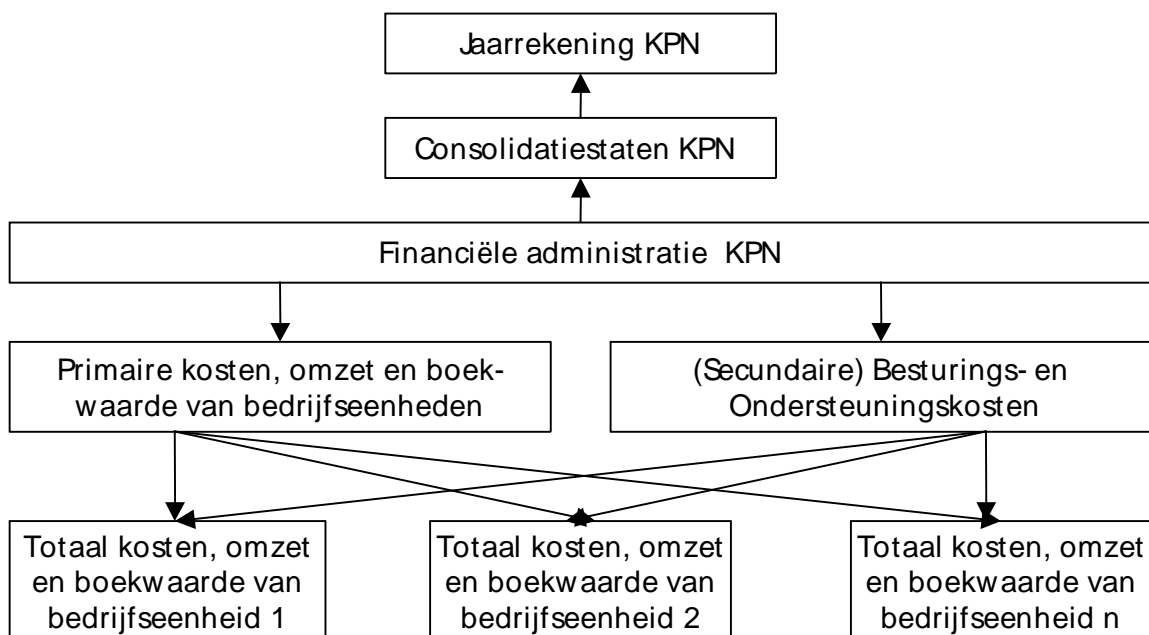

het systeem. Brongegevens voor het allocatiemodel worden uitgebreid gecontroleerd voordat zij verwerkt worden in het model. Elk jaar worden de bronsystemen voor het model in kaart gebracht. Er vinden regelmatig onderzoeken naar de betrouwbaarheid van de brongegevens plaats. Wijzigingen in belangrijke allocatiesleutels worden geautoriseerd door het hogere management van KPN. De uitkomsten van het allocatiemodel worden regelmatig gecontroleerd op volledigheid, juistheid en consistentie.

6.2.1 Identificatie kosten, omzet en boekwaarde

De jaarrekening-cijfers Koninklijke KPN NV, waarin de effecten van de invoering van de IFRS regels verwerkt zijn, vormen de basis voor de input van het allocatiemodel.

De consolidatiestaten van Koninklijke KPN NV vormt feitelijk de basis voor omzet, kosten en boekwaarde allocatie binnen het model. Ten behoeve van integrale financiële informatie over producten/diensten van KPN worden de financiële gegevens verdeeld naar bedrijfseenheden. De financiële informatie uit het grootboekstelsel van de afzonderlijke bedrijfseenheden is daarbij leidend. De totale kosten, omzet en boekwaarde van KPN worden in de financiële administratie verantwoord per center, oftewel kostenplaats. Centercodes zijn direct gekoppeld aan bedrijfseenheden.

Figuur 2 Identificatie van totale kosten per bedrijfseenheid

De meeste bedrijfseenheden hebben een eigen portfolio van producten en diensten voor de externe markt. De meeste kosten, omzet en boekwaarde worden rechtstreeks geboekt bij deze bedrijfseenheden. Dit worden de primaire kosten, omzet en boekwaarde van de bedrijfseenheden genoemd.

Enkele bedrijfseenheden hebben vooral een taak inzake de besturing en ondersteuning van het geheel. Dit wordt de algemene bedrijfsfunctie genoemd. Bij de algemene bedrijfsfunctie vinden activiteiten ten behoeve van het gehele portfolio plaats uit hoofde van economies of scale en economies of scope. De toewijzing van de besturings- en ondersteuningskosten (TBO) vormt de secundaire input van kosten, omzet en boekwaarde van de bedrijfseenheden.

De algemene bedrijfsfunctie bestaat in 2004 uit:

- Service Eenheden; voor nagenoeg alle service eenheden geldt dat de geleverde prestaties intern worden verrekend;
- Centrale Staven; stafafdelingen werken vanuit de aard van de activiteiten voor de bedrijfsonderdelen, kennen (nagenoeg) geen interne verrekeningen; bezitten het karakter van cost center;
- Centrale posten in o.a. het Consolidatiegrootboek betreffen boekingen die niet bij de organisatie-onderdelen zijn geadmistreerd. Een voorbeeld is de post "Aanvulling Pensioenfonds".

Het betreft hier alle kosten die besturend en ondersteunend zijn ten behoeve van de primaire processen van KPN. Binnen KPN zijn de besturings- en ondersteuningsactiviteiten ingedeeld in een aantal hoofdactiviteiten welke het karakter van de kosten weergeven, zoals is weergegeven in de volgende tabel:

Tabel 15 Hoofdactiviteiten binnen besturings- en ondersteuningsactiviteiten

Accounting and finance	Het verzorgen van de financiën en de administratie van KPN.
Executive	De activiteiten verbonden met het leidinggeven en management van de organisatie.
External relations	Het onderhouden en beheren van de relaties met overheden, regelgevende instanties, investeerders, andere bedrijven en het publiek. Activiteiten ten behoeve van de regelgeving behoren hier bijvoorbeeld toe.
Human resource management	Het uitvoeren van activiteiten ten behoeve van het personeel. Hiertoe behoren o.a. HRM, interne communicatie en activiteiten m.b.t. arbeidsvoorwaarden.
Information management	Het beheren, plannen, ontwikkelen, testen, implementeren en onderhouden van systemen voor algemeen gebruik.
Planning	Het ontwikkelen en evalueren van activiteiten t.b.v. de toekomstige handelingen van het bedrijf. Onderdeel hiervan vormt de strategische planning.
Research & development	Onderzoek en ontwikkeling t.b.v. nieuwe kennis en kunde (exclusief gebruikelijke modificaties aan bestaande producten en processen).
Productmanagement	Beheer van klanten en producten databases.
General and administrative	Het uitvoeren van algemene en diverse activiteiten die niet direct toewijsbaar zijn aan de individuele gebruiker.

De besturings- en ondersteuningskosten worden verdeeld naar bedrijfseenheden op basis van drie methodes:

- Op basis van de onderliggende activiteit. Een aantal activiteiten worden op centraal niveau uitgevoerd, terwijl deze specifiek voor een bepaalde bedrijfseenheid relevant zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de kosten van

inkoopactiviteiten OVN die centraal zijn geboekt.

- Op basis van een cost-driver. Een aantal kosten van activiteiten uitgevoerd op centraal niveau worden gealloceerd op basis van zogenaamde cost-drivers. De onderliggende driver van de activiteit is in dit geval de uiteindelijke kostenveroorzaker van die activiteit. Zo worden de kosten van Corporate Human Resources Management gealloceerd naar de diverse bedrijfseenheden op basis van het aantal FTE's (Full Time Equivalenten) in deze bedrijfseenheden.
- Op basis van reeds toegerekende kosten. Het restant aan activiteiten (en kosten) op centraal niveau wordt verdeeld naar de bedrijfseenheden op basis van reeds toegerekende kosten. Voorbeelden hiervan zijn de kosten van Media Voorlichting en kosten Externe Verslaglegging.

De allocatie van de totale kosten op basis van de hierboven beschreven methodes van toerekening vindt plaats via een limitatieve lijst van allocatiesleutels. In eerste instantie rekent men de besturings- en ondersteuningskosten zoveel mogelijk toe op basis van de onderliggende activiteit. Op basis van de aard van de activiteit kunnen de kosten die op basis van een activiteitenanalyse worden toegerekend, direct worden toegewezen aan één bepaalde bedrijfseenheid. Is dit niet mogelijk dan maakt men zoveel mogelijk gebruik van een cost-driver welke de kosten op basis van een relevante allocatiesleutel opsplijst naar de verschillende bedrijfseenheden, om de kosten op die manier toe te wijzen aan die bedrijfseenheden. De toerekening op basis van reeds toegerekende kosten vindt alleen plaats wanneer de meer direct georiënteerde methodes niet voldoen.

6.2.2 Onderscheid retail en wholesale

Belangrijk in de ASR rapportage is de verdeling van kosten en boekwaarde naar de diverse markten. Hierbij is de verdeling van producten over de diverse markten het uitgangspunt (paragraaf 3.4). Omdat KPN een geïntegreerd bedrijf is en ASR een virtuele opsplitsing nabootst van het bedrijf, moeten de geïntegreerde diensten van KPN en de kosten die daar bij behoren (hetzij direct hetzij indirect) in feite uit elkaar worden getrokken in een retaildomein en een wholesaledomein. De allocatie naar retail of wholesale wordt op de volgende wijze gedaan: kosten worden volledig toegewezen aan retail indien ze vermijdbaar zouden zijn in de situatie dat de retail activiteiten van KPN structureel zouden worden uitgevoerd door een externe serviceprovider. Voorbeelden:

- Een billingmachine voor opmaken van facturen aan eindgebruikers (particuliere of niet-particuliere eindgebruikers) is een typische retail

activiteit, want deze billing machine zou niet nodig zijn als de retail activiteiten door een externe service provider werden verricht.

- Een netwerkadministratie voor koperlijnen als KANVAS zou ook noodzakelijk indien de retailactiviteiten werden verricht door externe serviceproviders. Een dergelijke administratie wordt toegerekend aan de wholesaleactiviteiten.
- De RvB is niet vermijdbaar indien de retail activiteiten door een externe service provider worden verricht. Omdat de RvB zich bezig houdt met zowel retail als wholesale business worden de kosten van de RvB verdeeld over de retail en wholesaleactiviteiten.

6.2.3 Regulatorische aanpassingen

In de jaarrekening kunnen effecten zijn opgenomen die niet in directe relatie, bekeken vanuit het oogpunt van kostenallocatie, staan met de operationele bedrijfsvoering. Daar deze het beeld verstoren ten behoeve van de integrale kosteninformatie op jaarbasis, worden de desbetreffende posten uit de jaarrekening verdeeld over de tijd.

Het betreft de volgende elementen:

- PM

6.2.4 Eliminatie van interne baten en lasten

In de financiële administratie van KPN worden de omzet en kosten van intern geleverde prestaties afzonderlijk geadmistreerd. Totale omzet en totale kosten per afdeling vormen de basis voor de interne financiële planning- en controlcyclus.

In de jaarrekening van KPN worden de interne baten en lasten geëlimineerd. Interne baten en lasten zijn niet relevant voor de beoordeling van de financiële prestaties van KPN als geheel.

In het allocatiemodel worden interne baten en lasten geëlimineerd indien deze verrekeningen vervangen worden door oorzakelijke toewijzingen van de werkelijke kosten.

Ten behoeve van de aansluiting tussen de uitkomsten van het allocatiemodel en de jaarrekening van KPN worden de resterende interne baten en lasten afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Het virtuele inkoopmodel van de gescheiden financiële rapportage schept op zich interne baten en lasten. Deze virtuele interne baten en lasten worden ook

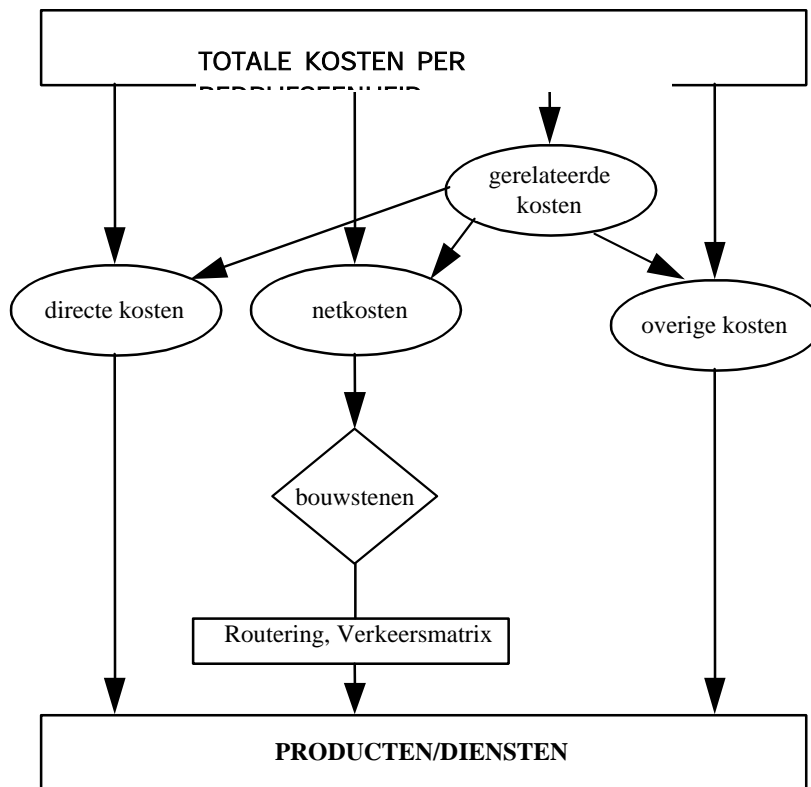

afzonderlijk zichtbaar gemaakt en in de aansluiting naar de jaarrekeningcijfers geëlimineerd.

6.3 Allocatie kosten en boekwaarde naar Netwerkproducten en -diensten

Kosten, boekwaarde en omzet per bedrijfseenheid worden via 8 stappen toegerekend aan de producten en diensten:

1. vaststellen van de totale omzet, kosten en boekwaarde;
2. verdelen van de totale kosten en boekwaarde naar de vier hoofdcostpools: 'gerelateerde kosten', 'directe kosten', 'overige kosten' en 'netwerkkosten';
3. verdelen van de hoofdcostpool 'gerelateerde kosten' naar de andere hoofdcostpools;
4. verdelen van de directe kosten naar diensten/producten;
5. verdelen van de overige kosten en boekwaarde naar diensten/producten;
6. verdelen van de netwerkkosten en boekwaarde naar bouwstenen;
7. verdelen via de routing en verkeersmatrix van de bouwsteenkosten en bouwsteenboekwaarde via netelementen naar diensten/producten;
8. toerekenen van omzetten naar diensten/producten.

Figuur 3 De opzet van het allocatiemodel

6.3.1 Vaststellen totale omzet, kosten en boekwaarde

De totale omzet, kosten en boekwaarde per bedrijfseenheid bestaan uit twee componenten:

- Primaire omzet, kosten en boekwaarde van een bedrijfseenheid: kosten die rechtstreeks worden verantwoord op de centers van een bedrijfseenheid. Omzet, kosten en boekwaarde per grootboekrekening worden onderscheiden met centercodes. Deze codes geven de afdeling weer waar de kosten dienen te worden verantwoord. De onderkende codes verwijzen rechtstreeks naar de diverse bedrijfseenheden.
- (Secundaire) besturings- en ondersteuningskosten: kosten die worden verantwoord op totaal niveau binnen KPN. Onderscheiden worden kosten van service eenheden, centrale staven, ondersteunende productie eenheden en bijzondere posten. Naar hun aard bestaan deze kosten uit

alle besturende en ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces.

6.3.2 Verdelen van de totale kosten en boekwaarde naar de vier hoofdcostpools

Teneinde de vele duizenden account/centercombinaties uit het grootboek te vertalen naar een hanteerbare hoeveelheid kostenbronnen, wordt een aantal stappen genomen:

- Samenvoegen centers met identieke onderliggende activiteit;
- Groeperen centers in bedrijfseenheden (Vaste Telefoon, Carrier Services, Connectivity, Breedband, etc.);
- Clustering account/centercombinaties tot kostenbronnen waarbij de volgende gegevens bewaard blijven: eliminatiecode en indien relevant verrekenpartij, product(groep)code, gecomprimeerde proces- en accountinformatie.

In het allocatiemodel worden indien van toepassing de afschrijvingen, investeringen en boekwaarden van de materiële vaste activa gespecificeerd vanuit het vast activa register. Daarbij worden de volgende stappen genomen:

- Berekening gemiddelde boekwaarde in het jaar;
- Groeperen van centers tot bedrijfseenheden;
- Samenvoegen van informatie per jaarlaag tot informatie per account/center combinatie;
- Clusteren van account/centercombinaties tot kostenbronnen.

Naast de boekwaarde van de vaste activa wordt ook de boekwaarde van de vlottende activa (voorraden, de vorderingen, de overlopende activa en de vooruitgefactuurde bedragen voorzover dit betrekking heeft op het saldo debiteuren) in het allocatiemodel opgenomen. De boekwaarden worden ontleend aan de financiële administratie. Daarbij worden de volgende stappen genomen:

- Berekening gemiddelde boekwaarde in het jaar;
- Groeperen van centers tot bedrijfseenheden;

- Clusteren van account/centercombinaties tot kostenbronnen.

Het is veelal niet mogelijk om kosten direct toe te rekenen aan producten en diensten. Daarom worden kostenbronnen via een groot aantal costpools stapsgewijs gealloceerd naar producten en diensten. De toewijzing van kostenbronnen aan costpools gebeurt op basis van de aard van de kosten. Kosten met een identieke kostenveroorzaker worden op een unieke costpool verzameld en vervolgens op een gelijke basis verdeeld naar producten. De clustering van kostenbronnen naar costpools gebeurt op basis van in de financiële administratie vastgelegde informatie (centercode, accountomschrijving, productomschrijving, procesomschrijving).

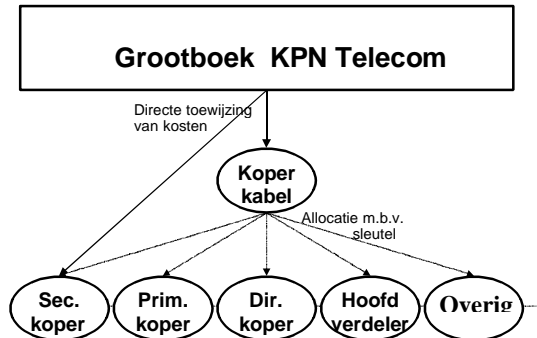
In het model worden vier hoofdcostpools (kostencategorieën) onderscheiden:

- Directe kosten zijn kosten die direct betrekking hebben op specifieke productclusters of producten (bijvoorbeeld de kosten die gemaakt worden voor het aanleggen van een vaste verbinding of kosten van inkoop verkeer bij derden);
- Netwerkkosten zijn de kosten die direct betrekking hebben op het gebruik van infrastructuur (bijvoorbeeld de kosten van afschrijvingen en het onderhoud van centrales);
- Gerelateerde kosten zijn kosten die betrekking hebben op ondersteunende bedrijfsprocessen en bedrijfsmiddelen binnen KPN (bijvoorbeeld de huisvestingskosten voor centrales en de automatiseringskosten). Gerelateerde kosten worden verdeeld naar de drie resterende hoofdcostpools en vervolgens verder gealloceerd naar producten en diensten;
- Overige kosten zijn kosten van bedrijfsprocessen waarbij de causaliteit met producten en diensten indirecter of geringer is; hiertoe behoren zowel besturings- en ondersteuningskosten als kosten van directe bedrijfseenheden (zoals van Carrier Services) die niet behoren tot de directe kosten of de netwerkkosten.

Iedere hoofdcostpool bestaat weer uit een aantal costpools en subcostpools. (Sub)costpools bestaan dus op een aantal (allocatie)niveaus in het model. Het laagst mogelijke niveau van (sub)costpools, waaraan kosten kunnen worden toegerekend, wordt de 'laagste orde costpool' (=LOCP) genoemd.

De totale kosten worden naar een zo laag mogelijk en dus tevens zo direct mogelijk niveau van costpools toegerekend. Als directe kostenallocatie niet mogelijk is, vindt de verdeling trapsgewijs, dat wil zeggen via meerdere costpools, plaats. De toerekening vindt plaats op basis van de aard van de kosten, mede aan de hand van omschrijvingen bij de grootboekrekeningen.

Bijvoorbeeld: de afschrijvingen van koperkabel in het aansluitnet worden toegewezen aan de costpool 'koper aansluitnet' binnen de hoofdcostpool netwerkkosten. Indien één op één toewijzing van een grootboekrekening aan een (sub)costpool niet mogelijk is, vindt toewijzing plaats door middel van sleutels.

Figuur 4 Illustratie voorbeelden van allocatie

6.3.3 Allocatie van gerelateerde kosten over de drie andere hoofdcostpools

Gerelateerde kosten zijn kosten die betrekking hebben op ondersteunende bedrijfsprocessen en bedrijfsmiddelen binnen KPN. Deze processen zijn oorzakelijk verbonden met de productie van producten en diensten. Voorbeelden van ondersteunende processen en bedrijfsmiddelen zijn: automatisering, huisvesting, ontwikkeling van nieuwe diensten.

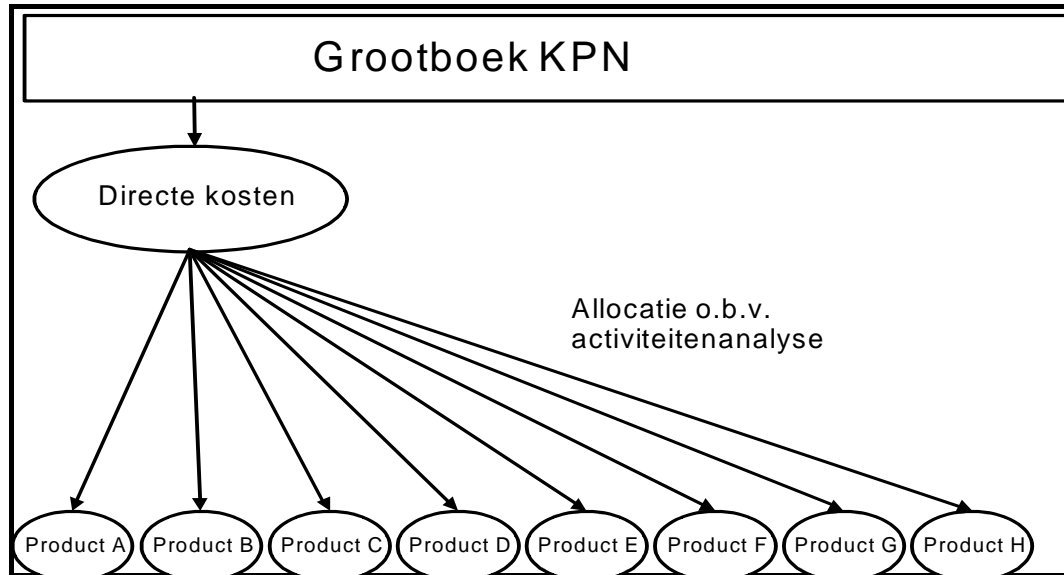
De gerelateerde kosten worden niet rechtstreeks aan diensten toegerekend, maar eerst verdeeld naar de drie andere hoofdcostpools. Het grootste deel van de gerelateerde kosten, zoals huisvesting, wordt gezien de aard van de kosten gealloceerd naar netwerk costpools.

De toerekening vindt plaats door de gerelateerde kosten zo veel mogelijk op basis van oorzakelijkheid toe te wijzen naar de drie andere hoofdcostpools. De allocatiesleutels worden veelal bepaald door gebruik te maken van daadwerkelijke metingen en/of registraties zoals vierkante meters, personeelsaantallen en actuele waarden.

6.3.4 Allocatie binnen de hoofdcostpool directe kosten

Directe kosten zijn kosten die direct betrekking hebben op specifieke producten of productclusters, bijvoorbeeld de kosten die gemaakt worden voor het aanleggen van een vaste verbinding of kosten van inkoop verkeer bij derden. Het zijn kosten die een directe causale relatie bezitten met de

productclusters en producten en niet het karakter hebben van netwerkkosten.

Figuur 5 Allocatie van directe kosten op basis van activiteiten

De directe (inkoop- en leverings-)kosten vermeerderd met de, vanuit de gerelateerde kosten aan de hoofdcostpool directe kosten toegewezen kosten, worden uiteindelijk op basis van een activiteitenanalyse toegewezen aan de producten/diensten.

Leveringskosten worden i.h.a. op basis van geleverde aantallen * normtijden gealloceerd naar producten en diensten.

Met ingang van het jaar 2003 worden de leveringskosten van nieuwe MDF aansluitingen en bijzondere telefonie aansluitingen bepaald als aantallen * normtijden* standaardduurtarief. De normtijden en standaardduurtarieven zijn ontleend aan de plannings- en besturingscyclus van KPN. De resterende leveringskosten (totale leveringskosten minus de leveringskosten van nieuwe MDF aansluitingen en telefonie) worden verdeeld over de overige relevante producten zodat de volledige leveringskosten worden gealloceerd.

De kosten van inkoop verkeer bij derden worden rechtstreeks gealloceerd naar de producten ten behoeve waarvan zij zijn ingekocht.

6.3.5 Allocatie binnen hoofdcostpool overige kosten

Overige kosten zijn kosten die naar hun aard niet toe te wijzen zijn aan directe, netwerk of gerelateerde costpools. Deze overige kosten bestaan uit besturings- en ondersteuningskosten niet direct gekoppeld aan de netwerkactiviteiten (common costs) en kosten van de bedrijfseenheden (zoals Carrier Services, Vaste Telefonie etc.) die niet behoren tot de directe kosten

en de netwerkkosten, zoals de kosten van marketing & sales, customer care, billing en incasso (joint costs).

De besturings- en ondersteuningskosten (common costs) zijn op basis van een activiteitenanalyse toegewezen aan de bedrijfseenheden. De toegewezen common costs van de bedrijfseenheden gerelateerd aan de wholesalemakten worden gealloceerd naar de productclusters/producten op basis van de netwerkkosten.

De allocatie van de joint costs van de bedrijfseenheden naar de productclusters/ producten vindt zoveel mogelijk plaats op basis van een activiteitenanalyse. Indien verdeling op basis van activiteitenanalyse niet mogelijk is, dan worden de joint costs voor de bedrijfseenheden gerelateerd aan de wholesalemakten gealloceerd naar de productclusters/producten op basis van de netwerkkosten en de reeds oorzakelijk verdeelde joint costs. Voor de aan de retailmarkten gelieerde bedrijfseenheden geldt dat het totaal van de common costs en de niet op basis van een activiteitenanalyse toegewezen joint costs wordt gealloceerd naar de productclusters/producten op basis van de (virtuele) netwerkkosten en de reeds oorzakelijk verdeelde joint costs.

6.3.6 Allocatie binnen de hoofdcostpool netwerkkosten

Netwerkkosten zijn de kosten die betrekking hebben op het gebruik van de infrastructuur (voorbeelden hiervan zijn het gebruik van centrales en kabels). Daar producten en diensten soms slechts gebruik maken van bepaalde netwerkdelen wordt een onderscheid gemaakt in verschillende netwerkdelen. Voor ieder van deze netwerkdelen wordt een allocatieboom gemaakt waarin kosten vanuit het grootboek via specifieke netwerk costpools uiteindelijk worden gealloceerd naar bouwstenen.

De voornaamste kostenbronnen die vanuit het grootboek naar de verschillende netcostpools worden toegewezen, zijn:

- Afschrijvingskosten
- Kosten van preventief onderhoud
- Kosten van correctief onderhoud
- Kosten van verplaatsing en demontage van netwerkdelen
- Beheerskosten

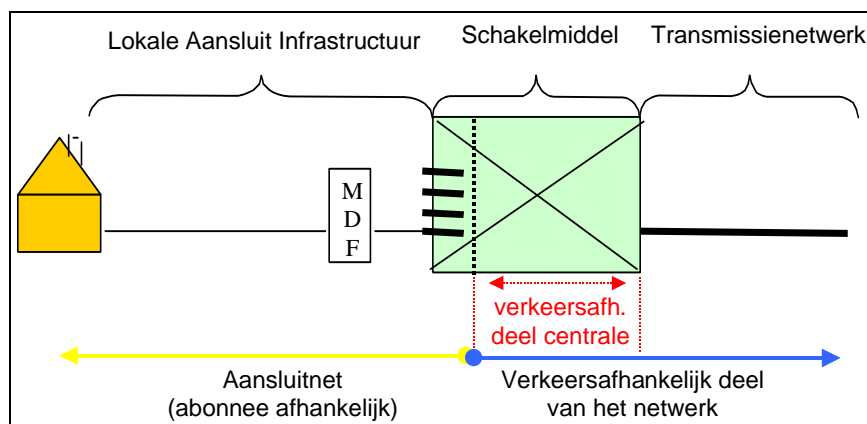
De afschrijvingskosten vormen een belangrijke component van de netwerkkosten. De verdeling van afschrijvingslasten naar bouwstenen wordt meestal bepaald op basis van het aanwezige aantal bouwstenen gewogen met

de actuele waarde per bouwsteen. Slechts bij uitzondering kunnen afschrijvingslasten rechtstreeks naar afzonderlijke bouwstenen gealloceerd worden.

Binnen de netkosten wordt een onderscheid gemaakt in kosten van de volgende netwerkdelen:

1. Centrales/Schakelmiddelen infrastructuur;
2. Transmissie netwerk;
3. Aansluitnet infrastructuur;
4. Overige netwerkdelen (Vaste verbindingen, IP protocol, Cellen, Servicenummers, etc.).

Het volgende schema geeft aan waar de grens ligt tussen de verschillende netwerkdelen. Het schema is geënt op de spraakdienst.

Figuur 6 Overzicht netwerkdelen

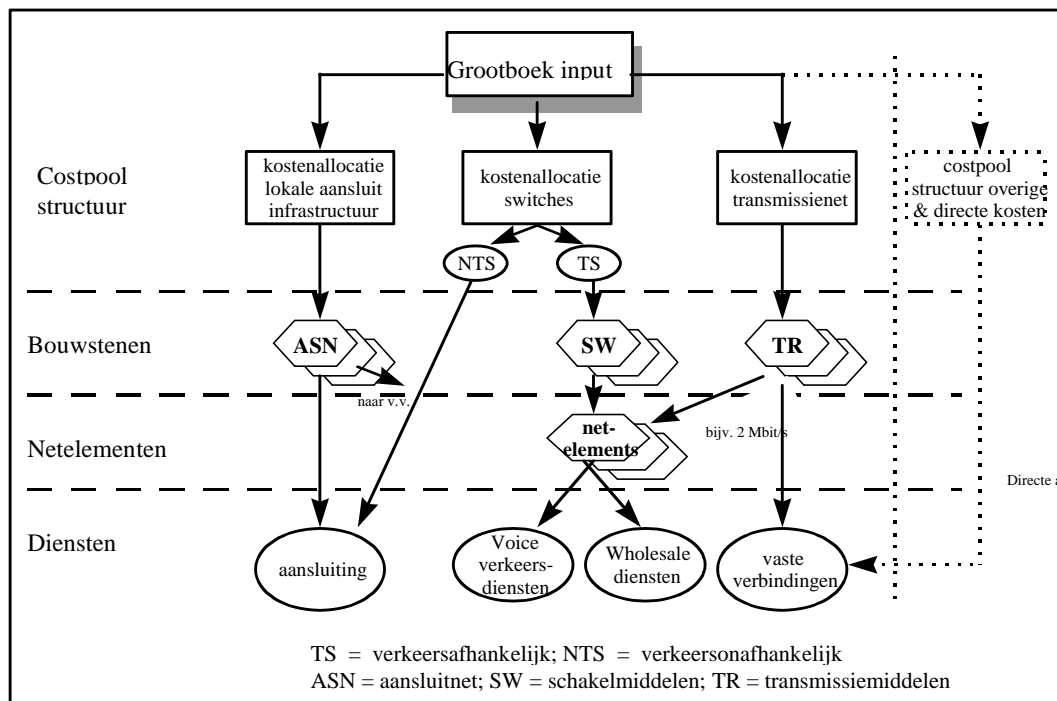
Onderscheiden worden het transmissienetwerk (ofwel dat deel van het netwerk dat voor het transport van de signalen zorgt) en het geschakeld netwerk (ofwel de centrales die zorgen voor de routing van het signaal door het netwerk). Een gedeelte van de kosten van het geschakelde netwerk wordt toegerekend aan het verkeer en een ander gedeelte aan de aansluiting (klantafhankelijk)¹⁹. Het aansluitnet omvat enerzijds het gedeelte van het geschakelde netwerk dat wordt toegerekend aan de aansluiting en anderzijds de Lokale Aansluit Infrastructuur (vanaf de aansluitkast bij de gebruiker tot de hoofdverdeler in de centrale).

In het allocatiemodel worden de kosten van bovengenoemde netwerkdelen gealloceerd middels aparte allocatiebomen. Hierbij wordt rekening gehouden met de specifieke eigenschappen en kenmerken van dat deel van de infrastructuur.

¹⁹ Conform Richtsnoeren Interconnectie mei 1997

De gerelateerde kosten (o.a. automatisering, huisvesting, energievoorziening) worden via betreffende specifieke netwerk costpool eveneens verder naar bouwstenen gealloceerd.

In onderstaande figuur staat schematisch het allocatieproces weergegeven van de netwerkkosten Lokale Aansluitnet Infrastructuur, Schakelmiddelen en Transmissienet.

Figuur 7 Overzicht allocatieproces

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste netwerk allocatiebomen besproken.

Allocatie kosten lokale aansluit infrastructuur

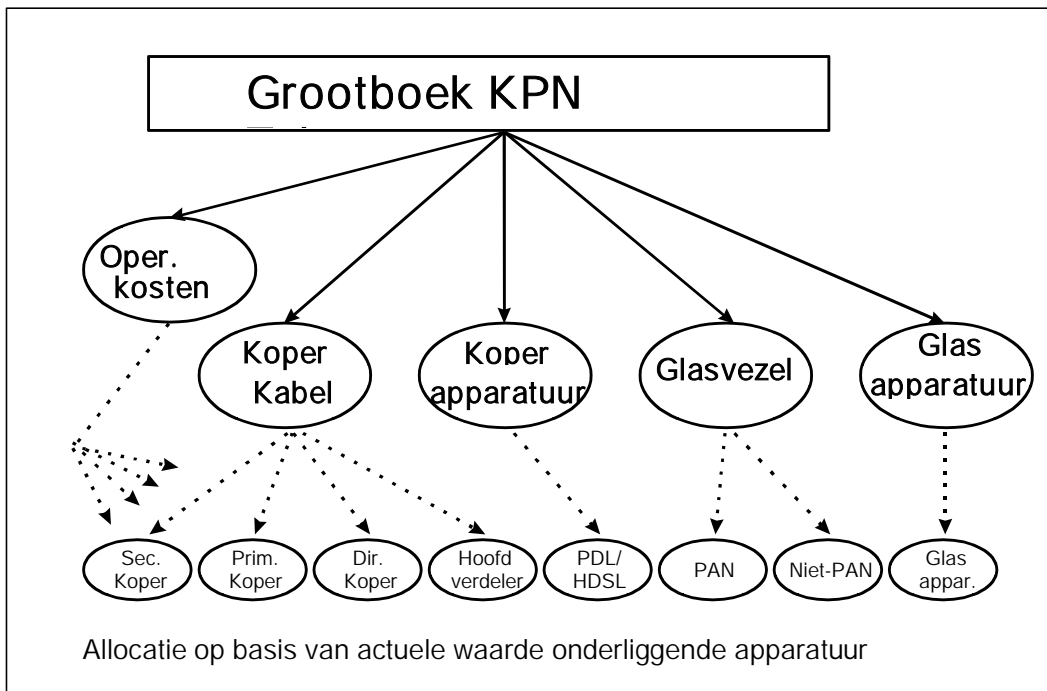
Vanaf de telefooncentrale lopen er kabels naar het aansluitpunt (IS/RA-punt) bij de gebruiker. Conform de Richtsnoeren I (mei 1997) gaat het bij de kosten van de aansluitnet om de verkeersonafhankelijke kosten, dat wil zeggen, kosten die gemoeid zijn met alle onderdelen van een telecommunicatie-infrastructuur vanaf aansluitpunten tot en met de lijnkaarten (inclusief lijnblokken) in de lokale centrales. De kosten van dit kabelnet tezamen met de kosten van het verkeersonafhankelijke gedeelte van de telefooncentrale worden toegerekend aan de aansluiting.

De lokale aansluit infrastructuur bestaat uit kabels die zich vanaf de centrale opsplitsen in steeds dunnere kabels. Uiteindelijk liggen in de straten

aftakkabels met aftakkingen, de aansluitkabels, die de woningen ingaan. De lokale aansluit infrastructuur bestaat uit koperkabels, kabelverdelers, glasvezelkabels en bijbehorende apparatuur.

In het allocatiemodel worden voor de lokale aansluit infrastructuur de volgende costpools onderscheiden:

- koperkabel;
- koperapparatuur;
- glasvezel;
- glasapparatuur;
- operationele kosten aansluitnet.

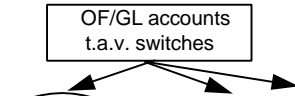

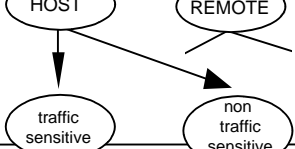
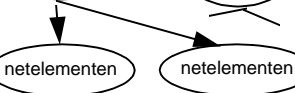

Figuur 8 Allocatie kosten lokale aansluitnet infrastructuur

Allocatie kosten schakelmiddelen infrastructuur

Om signalen door het netwerk te kunnen verwerken en routeren van en naar de gewenste bestemming en netvlakken aan elkaar te koppelen wordt er gebruik gemaakt van centrales ofwel schakelmiddelen. Een product of dienst dat door het net gaat maakt dan ook vrijwel altijd gebruik van een of meer schakelmiddelen. Kosten voor het gebruik van deze schakelmiddelen worden dan ook zo causaal mogelijk aan het betreffende product of dienst toegerekend.

In het allocatiemodel wordt een groot aantal verschillende schakelmiddelen onderscheiden. Per leverancier en type schakelmiddel (e.g. 5ESS host) bestaan aparte costpools. Kosten die vanuit het grootboek direct toe te wijzen zijn aan een bepaald type schakelmiddel (zoals afschrijvingen en onderhoud) worden dan ook direct toegewezen.

Stap	Grafische weergave	Allocatie methode	Bron
1		<ul style="list-style-type: none"> o.b.v. omschrijving accounts in boekhouding 	<ul style="list-style-type: none"> beschrijving accounts in grootboek grootboek (OF/GL)
2		<ul style="list-style-type: none"> jaarlijkse vervangingswaarde 	<ul style="list-style-type: none"> inventarisatie financiële afdeling en contractprijzen
3		<ul style="list-style-type: none"> jaarlijkse vervangingswaarde van traffic sensitive en non-traffic sensitive componenten in switches 	<ul style="list-style-type: none"> als stap 2
4		<ul style="list-style-type: none"> gedetailleerde analyse van # PPO's (*) per netelement 	<ul style="list-style-type: none"> netwerk planning en verkeersmeetsystemen NCP

(*) PPO : Primaire Pulsmodulator Overdrager

Figuur 9 Overzicht allocatieproces centrales

In bovenstaand schema is het allocatieproces van de centrales weergegeven. Allereerst worden de kosten van centrales naar leverancier gealloceerd op basis van omschrijving op de accounts in de boekhouding. Vervolgens worden op basis van jaarlijkse actuele waarde de centrale kosten per leverancier gesplitst naar type centrale (host of remote etc.).

Om de verkeersonafhankelijke kosten vast te kunnen stellen, dient de centrale verdeeld te worden in een verkeersonafhankelijk en een verkeersafhankelijk deel. Hiervoor geldt het volgende uitgangspunt:

1. Verkeersonafhankelijk:

- lijnkaart: specifieke apparatuur voor iedere lijn/aansluiting;
- eventuele (analoge) concentratietrappen direct achter de lijnkaart;

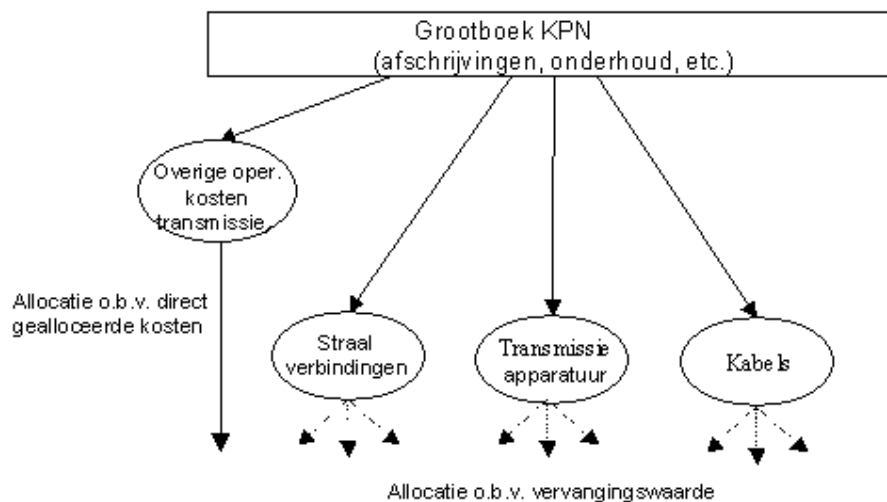
2. Verkeersafhankelijk:

- alle componenten achter de concentratietrap, dus die componenten die alleen op lijnen werken waar verkeer loopt;
- besturingscomponenten, dus die componenten die met name bedoeld zijn voor het opzetten, instandhouden en afbreken van verkeer.

Allocatie kosten transmissie infrastructuur

Om overdracht en transport van een signaal vanuit het aansluitnet te kunnen realiseren wordt gebruik gemaakt van het transmissie netwerk. Bestaande transportmedia zijn koperkabel met getwiste aderpennen, coaxkabel, glasvezelkabel en de ether (straalverbindingen). Ten behoeve van transport van signalen staat er op knooppunten transmissie-apparatuur, zoals multiplexers, lijnapparatuur en regeneratieapparatuur opgesteld. Met behulp van multiplexers worden de lagere snelheden van de aansluitingen (van de gebruikers) omgezet in steeds hogere snelheden en vice versa.

In het onderstaande schema wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe de allocatie van de kosten in het transmissie netwerk plaatsvindt.

Figuur 10 Allocatie kosten transmissie infrastructuur

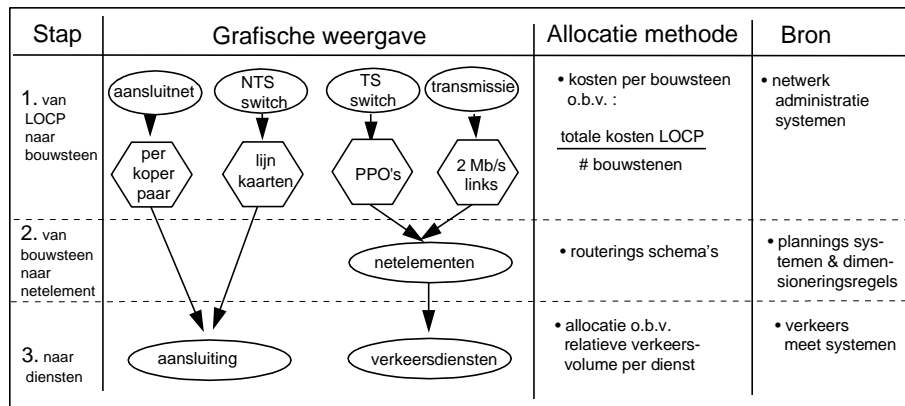
Voor kabels, straalverbindingen en apparatuur zijn separate allocatiebomen opgesteld. Binnen iedere allocatieboom wordt naast een uitsplitsing in digitale en analoge signalen een verdere opdeling gemaakt in netvlakken (lokaal, regionaal en landelijk).

Een belangrijk onderdeel van de kostenallocatie is het verdelen van de netkosten naar bouwstenen (capaciteitseenheden). Bouwstenen zijn functionele delen van het net die gebruikt worden ten behoeve van een dienst. Een product/dienst komt namelijk tot stand door het gebruik van verschillende van deze bouwstenen. Een voorbeeld van een bouwsteen is een poort op een centrale.

De in het kostentoerekeningssysteem onderscheiden bouwstenen voldoen aan de volgende criteria:

- zij zijn geschikt voor een goede oorzakelijke kostentoerekening naar alle telecommunicatiediensten;
- zij zijn herkenbaar vanuit de techniek en het bedrijfsproces;
- zij zijn een noodzakelijk element voor de voortbrenging van infrastructurele diensten; zij zijn met andere woorden herkenbaar vanuit het product;
- zij zijn uit te drukken in een capaciteitseenheid (het beschikbaar stellen van capaciteit wordt gezien als de belangrijkste kostprijsbepalende factor);
- zij zijn materieel in het product vanuit kostenoogpunt;
- zij zijn herkenbaar voor het financieel en operationeel management.

De netwerk- en netwerkgerelateerde kosten worden toegewezen op een zo laag mogelijk niveau van costpools per netwerkgroep. Vanuit de LOCP's worden de kosten vervolgens verdeeld naar de bouwstenen.

Figuur 11 Allocatie via costpools, bouwstenen en netelementen naar diensten

In bovenstaande illustratie is schematisch weergegeven hoe de netwerkkosten voor diensten worden bepaald.

De kostprijs van een bouwsteen wordt bepaald door de totale netwerk- en netwerkgerelateerde kosten van de bijbehorende LOCP (lowest order cost pool); te delen door het totaal aantal in gebruik zijnde bouwstenen. Het aantal bouwstenen wordt afgeleid uit netwerkadministraties.

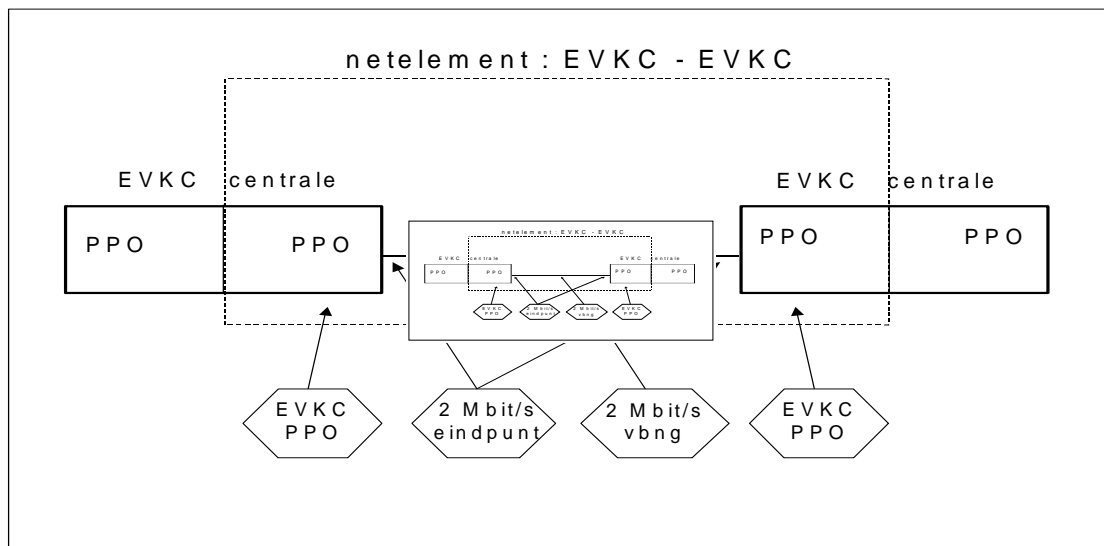
6.3.7 Verdelen van de bouwsteenkosten en -boekwaarde naar diensten/producten

Routering

Aan de hand van zogenaamde routeringstabellen kan worden bepaald welke bouwstenen door welke netelementen en/of producten worden gebruikt. De routeringstabel bevat de receptuur van het product. Voor het opstellen van deze routeringstabellen wordt gebruik gemaakt van netwerkadministraties en ontwerpregels voor het netwerk.

Door de kostprijs van een bouwsteen te vermenigvuldigen met het aantal benodigde bouwstenen worden de netwerkkosten van een product berekend.

Een netelement is een onderdeel van het geschakelde telefonienetwerk waaraan kosten worden toegerekend. Binnen de netelementen kan verder een onderscheid worden aangebracht tussen de kosten van transmissie en de kosten van switching. Een voorbeeld van een netelement is een verbinding met aan weerszijden een poort. Alle verkeersafhankelijke kosten van de centrale worden aan de poorten toegerekend.

Figuur 12 Voorbeeld van een netelement

Het transmissiegedeelte is opgebouwd uit verschillende halffabrikaten, die op hun beurt weer zijn opgebouwd uit halffabrikaten en/of bouwstenen. Hier wordt weer gebruik gemaakt van zogenaamde routeringstabellen om te kunnen bepalen welke halffabrikaten uit het switching en transmissie netwerk door welke netelementen worden gebruikt.

Verkeersmatrix

Bij diensten die gebruik maken van het geschakelde deel van het netwerk is er sprake van een extra stap (omdat bij die diensten de tijdsdimensie van belang is in tegenstelling tot bijvoorbeeld vaste verbindingen). Hierbij worden de kosten van bouwstenen eerst gealloceerd naar de netelementen en vervolgens verdeeld over de verkeersdiensten middels de verkeersmatrix. Dit gebeurt op basis van het gebruik van netelementen door de verschillende verkeersproducten aangeduid met fracties.

De kosten per netelement per minuut worden bepaald door de totale kosten per netelement te delen door het aantal netminuten dat over een bepaald netelement gaat. Fracties geven het gebruik van netelementen door een specifiek verkeersproduct aan. Voor de meeste netelementen worden de fracties berekend op basis van verkeersmetingen.

Verkeersmetingen

Voor de verkeersmetingen wordt gebruik gemaakt van systemen die in gebruik zijn bij de reguliere bedrijfsvoering in de infrastructuur, zoals het voorraadbeheer, de instandhouding en storingsanalyse van diensten door de dienstenbewakingscentra van KPN. Deze systemen verrichten vrijwel continu metingen.

Erlangmetingen bepalen de gemiddelde bezettingsgraad van een bundel tussen twee centrales en worden gebruikt om te bepalen of en waar uitbreiding van de capaciteit in het net nodig is.

De bundelmetingen worden naar netelementen geclusterd op basis van het soort centrale aan begin- en eindpunt van de bundel. Zo worden bijvoorbeeld alle bundels van een 5ESS HOST naar een EVKC geclusterd tot het netelement 5ESS HOST TO EVKC. De Erlangmetingen per meetperiode worden geëxtrapoleerd naar netminuten per netelement op jaarbasis. Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat een netelement mogelijk niet het gehele jaar in dienst was. Voor de netelementen van en naar het aansluitnet is geen Erlangmeting beschikbaar. Hier worden de netminuten berekend aan de hand van het aantal aansluitingen per type centrale en het ontspringend of eindigend verkeer per type aansluiting.

Naast Erlangmetingen worden call history records gebruikt. Dit zijn metingen die steekproefsgewijs registreren welke oproepen er op een centrale plaatsvinden. Deze call records kunnen op basis van het A-nummer (het abonneenummer) en B-nummer (het gebelde nummer) en de namen van de in- en uitgaande bundel worden gerubriceerd naar verkeersproducten (bijvoorbeeld lokaal retail verkeer, interlokaal retail verkeer, originating access verkeer) per netelement. Verder is geregistreerd of deze oproep is geslaagd, en zo ja, hoe lang deze oproep beslag heeft gelegd op het netwerk (beleggingstijd) en hoe lang er een verbinding is geweest (spreektijd).

Bepalen van fracties

De berekening van een (gemeten) fractie gebeurt in een drietal stappen:

- Meten verdeling spreektijd per netelement per product; het deel van de totale spreektijd op een netelement dat wordt veroorzaakt door een bepaald verkeersproduct. Dit wordt vastgesteld op basis van de gemeten verkeersverdeling;
- Omzetten naar netminuten per netelement per product.: de verdeling wordt omgezet naar spreekminuten voor het betreffende product op basis van netminuten zoals die is afgeleid uit de Erlangen op het betreffende netelement voor het betreffende product; hiertoe worden uit de gemeten Erlangwaarden minuten per netelement berekend en dit wordt gecontroleerd met de verkeersverdeling.
- Bepalen fractie: de fractie voor een bepaalde combinatie van netelement en verkeersproduct wordt verkregen door de netminuten over het betreffende netelement te delen door de factureerbare minuten van het verkeersproduct.

De verkeersmatrix geeft de verdeling van de totale kosten van netelementen over de verschillende diensten weer. Hieronder staat een gestileerd model van de verkeersmatrix. In werkelijkheid is het aantal diensten en netelementen in de verkeersmatrix uiteraard vele malen uitgebreider.

Tabel 16 Voorbeeld verkeersmatrix

Netlementen	Binnen Basis Verkeer	Buiten Basis Verkeer	Originating Originating verkeer	Totaal
Van nrc naar evkc	X1%	X2%	X3%	100%
Van evkc naar nrc	Y1%	Y2%	Y3%	100%
Van evkc naar evkc	Z1%	Z2%	Z3%	100%

De nauwkeurigheid van de uitkomsten van het model zijn afhankelijk van de omvang van de dienst. De fracties van retail zijn nauwkeuriger dan die van kleine diensten als bijvoorbeeld Alarm (112) .

6.4 Allocatie van kosten en boekwaarde naar virtueel ingekochte producten

In de vorige paragrafen zijn het netwerkgebruik en de netwerkkosten bepaald van retailproducten en externe wholesaleproducten. Zoals in paragraaf 4.2 beschreven dient een tweede stap te worden gemaakt om te zorgen dat de virtueel ingekochte wholesalediensten op een consistente wijze worden

geadministreerd bij de wholesalemarkten wat betreft de kosten.

De allocatie van directe kosten, netwerkkosten en overige kosten naar producten gaat conform de beschrijving in paragraaf 6.6.6. In het algemeen gaan de werkelijke netwerkkosten van de door retail ingekochte producten naar het desbetreffende wholesaleproduct, zodat een correcte vergelijking tussen kosten en opbrengsten van de wholesale activiteiten tot stand komt.

6.4.1 Aanpassing verkeersfracties voor virtuele inkoop

Retail verkeersproducten worden ingekocht als een combinatie van bestaande wholesale producten (zie inkooprecepten in hoofdstuk 5). De producten die door retail kunnen worden ingekocht zijn:

- KPN PSTN 06760 Internet Connect Service (MIACO)
- KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service Local
- KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service Regional
- KPN PSTN Pre-Selected Carrier Connect Service National
- KPN PSTN Terminating Access Service Local
- KPN PSTN Terminating Access Service Regional
- KPN PSTN Terminating Access Service National

De op basis van verkeersmetingen berekende fracties van retail verkeersproducten moeten worden vertaald naar fracties van virtueel aan retail geleverde wholesale producten. Voor bijvoorbeeld BIBA-verkeer moet retail zowel *ORIGINATING* als *TERMINATING* inkopen. Dit betekent dat de metingen van BIBA voor een deel betrekking hebben op *ORIGINATING* verkeer, voor een deel op *TERMINATING* verkeer. Voor het offnet-verkeer, zoals Vast-Mobiel, heeft de meting altijd betrekking op *ORIGINATING* verkeer. Binnen *ORIGINATING* en *TERMINATING* bestaan weer de varianten *LOCAL*, *REGIONAL* en *NATIONAL*.

De vertaling van de fracties van de retail verkeersproducten naar fracties op de virtueel geleverde wholesale producten gaat als volgt:

- De fracties 06760 MIACO zijn gelijk aan het retailproduct Internet 06760.
- Voor de overige producten vindt de vertaling in drie stappen plaats:
 1. Splitsing in *ORIGINATING* en *TERMINATING*. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen onnet- en offnet-verkeer. Bij het onnet-verkeer, dat ontspringt en eindigt op het vaste net van KPN, worden alle fracties op de netelementen tot aan de eerste EVKC, gelabeld als *ORIGINATING*, vanaf de eerste EVKC als *TERMINATING*. In het geval van verkeer dat niet tot een EVKC komt, worden de opgaande stromen gelabeld als *ORIGINATING*, de neergaande als *TERMINATING*.

Het offnet-verkeer, dat eindigt bij een andere carrier, is volledig *ORIGINATING*.

2. Splitsing *in LOCAL, REGIONAL en NATIONAL*. Zowel het *ORIGINATING* verkeer als het *TERMINATING* verkeer moet worden gesplitst naar *LOCAL, REGIONAL en NATIONAL*. Hierbij wordt gekeken naar de route door het net. Het verkeer dat geen EVKC nodig heeft, wordt gelabeld als *LOCAL*. Het verkeer dat gebruik maakt van één EVKC wordt gelabeld als *REGIONAL* en het verkeer dat meer dan één EVKC nodig heeft wordt als *NATIONAL* gelabeld.
3. Samenvoegen fracties. De fracties zijn nu gesplitst in *LOCAL, REGIONAL en NATIONAL* per retailproduct. Vervolgens worden alle fracties *ORIGINATING-LOCAL* bij elkaar geteld, gewogen naar het commerciële belvolume op de retailproducten. Hetzelfde geldt voor de *ORIGINATING-REGIONAL* en *ORIGINATING-NATIONAL* fracties en ook voor de drie *TERMINATING* varianten.

Daarna worden via de verkeersmatrix de kosten van elk netelement gealloceerd naar verschillende wholesalediensten. De verkeersmatrix geeft de verdeling van de totale kosten van netelementen over de verschillende wholesalediensten. Het volume van de intern geleverde wholesaleproducten wordt bepaald uit het inkoopmodel.

6.4.2 Herziening allocatie overige kosten

In het allocatiemodel beschreven in hoofdstuk 5 worden de overige kosten (marketing en sales, billing en incasso, algemene organisatiekosten) integraal verdeeld over wholesale producten, retail producten en overige activiteiten. De aan de wholesale producten toegerekende overige kosten worden verwerkt in de onderscheiden wholesale tarieven per periode.

In uitzonderingsgevallen leveren bedrijfseenheden prestaties zowel voor retail als voor wholesale (bijvoorbeeld customer care vaste verbindingen wordt door Connectivity uitgevoerd voor retail vaste verbindingen en voor ILL).

In dergelijke gevallen wordt de allocatie van de overige kosten in de ASR Rapportage aangepast om te voorkomen dat de desbetreffende kosten twee keer aangerekend worden aan het retail product, één keer via de wholesaletarieven en één keer via de allocatie van de overige kosten.

6.5 Allocatie kosten en boekwaarde naar retaildiensten

Voor de allocatie van retailkosten moet onderscheid worden gemaakt naar de allocatie van kosten ten behoeve van de rapportage op marktniveau (zie paragrafen 6.5.2 en 6.5.3) en de allocatie van kosten ten behoeve van de rapportage op dienstclusterniveau (paragraaf 6.5.5).

6.5.1 Distributiekkanalen

De volgende distributie kanalen zijn actief binnen KPN

KPN Retail

KPN retail heeft als missie het versterken van de leidende positie in pre-sales, sales en aftersales van geïntegreerde (tele-)communicatie oplossingen waarbij KPN Retail als een dedicated distributiekanaal voor de divisie vast en mobiel fungeert met een differentiatie in outletformats naar de marktsegmenten Consumer en Business en gericht is op de groei van klantwaarde, behoud van klanten en het verhogen van klanttevredenheid".

KPN Sales

In de Nederlandse telecommunicatiemarkt is de tendens zichtbaar van migratie van diensten gebaseerd op traditionele technieken naar internet- en breedbanddiensten gebaseerd op IP-technologie. KPN Sales is een distributie kanaal voor nieuwe diensten en voor bestaande, traditionele diensten door bij alle klanten in de zakelijke markt voorkeursleverancier te zijn voor telecommunicatie-oplossingen.

KPN Sales richt zich hierbij op behoud van bestaande klanten en realisatie van nieuwe orderintake. Dit laatst zowel bij bestaande klanten als nieuwe klanten.

Externe Distributiekkanalen van KPN

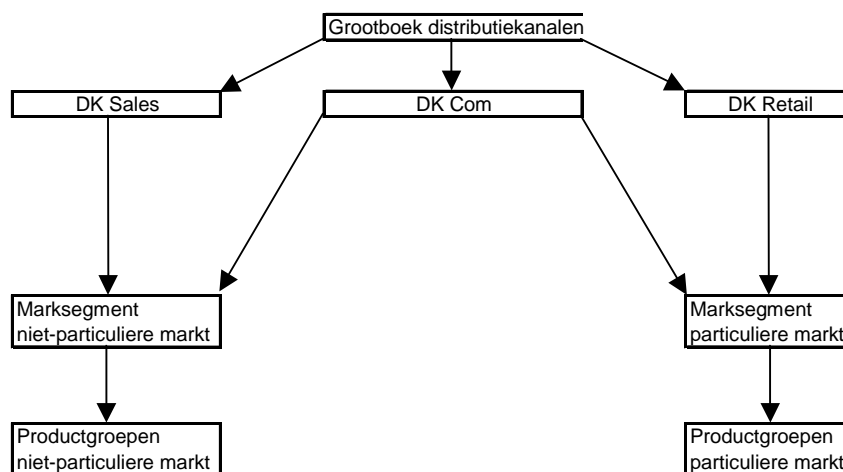
Externe Distributie is de eerste keus van business partners die telecom/ICT-oplossingen leveren aan (klein) zakelijke markt, op basis van een kwalitatief sterk aanbod van producten en diensten en een open, eerlijke wijze van samenwerken gericht op gezamenlijke groei.

Externe distributiekkanalen zijn in 2004 geïntegreerd in KPN Sales

KPN.COM

KPN.com is het online distributiekanaal van KPN. Met levering van producten en diensten richt KPN.com zich op de totale KPN-portfolio. Met dit gegeven wil KPN.com uitgroeien naar het punt op internet waar de klant naar toe gaat.

6.5.2 Kosten van distributiekanaalen

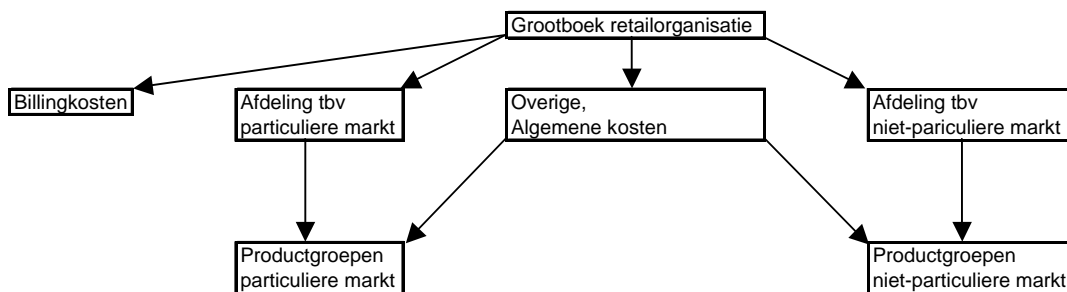

Figuur 13 Distributiekanaalen

De distributiekanaalen Sales en Retail alloceren hun kosten zoveel mogelijk op basis van activiteiten naar retailmarkten. Per retailmarkt wordt dan zoveel mogelijk causaal toegewezen. Niet causaal toewijsbare kosten van de distributiekanaalen worden dan op basis van reeds gealloceerde kosten verdeeld.

"Sales"-kosten worden gealloceerd naar de businessmarkt. De kosten van "Retail" worden gealloceerd naar de consumer markt. "DK Com" wordt gealloceerd naar zowel het segment consumer als het segment business op basis van reeds gealloceerde kosten.

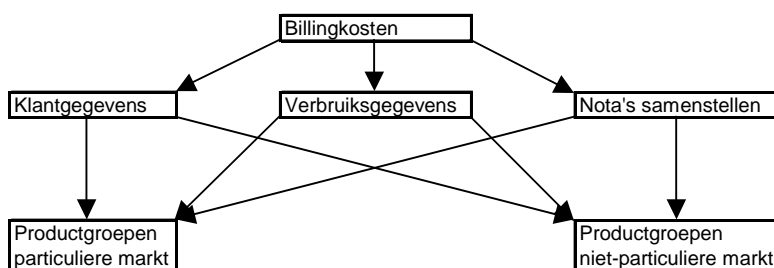
6.5.3 Overige kosten naar retaildiensten

Figuur 14 Overige kosten allocatie

De retaildiensten van spraakdiensten bevinden zich in de markten R1 t/m R7. De overige kosten, die niet tot de distributiekanaalen behoren, worden op basis van activiteiten gealloceerd naar het segment consumer, het segment business, billing, en overige, algemene kosten. Dit geschiedt op basis van afdelingsinformatie.

De allocatie van billingkosten is zoveel mogelijk causaal naar de verschillende activiteiten/processen binnen het factureringssysteem van KPN: selectie klantgegevens, verbruiksgegevens en nota's samenstellen. Binnen die clusters geschiedt de allocatie op basis van de aantallen factuuritems (dit zijn aantal regels op de factuur) en aantallen call-set-ups (dit zijn aantallen gesprekken). De kosten gaan zowel naar het segment consumer als het segment business op basis van het aantal calls per marktsegment.

Figuur 15 Billingkosten allocatie

Kosten afdelingen ten behoeve van het segment consumer markt bevatten marketingactiviteiten specifiek ten behoeve van dit segment. Deze kosten worden op basis van reeds gealloceerde kosten toegewezen aan de productgroepen van het segment consumer.

Kosten afdelingen ten behoeve van het segment business bevatten marketingactiviteiten specifiek ten behoeve van dit segment. Deze kosten worden op basis van reeds gealloceerde kosten toegewezen aan de productgroepen van het segment business.

Het restant van de kosten ("overig") gaat op basis van reeds gealloceerde kosten naar alle productgroepen in zowel het segment consumer als het segment business. Het betreft hier kosten van algemene aard: financiële afdelingen, algemeen ondersteunende afdelingen voor retailorganisatie.

6.5.4 Allocatie Boekwaarde aan retaildiensten

De boekwaarde bij retail bestaat voor het overgrote deel uit vlottende activa, zie ook paragraaf 6.3.2. De vlottende activa worden gealloceerd op basis van de omzet per productgroep.

De boekwaarde van de overige activa komen voort uit de pensioengerelateerde latentie en uit vaste activa van de retailorganisatie en distributiekanaalen. Dit betreft onder andere de boekwaarde van huisvesting. De verdeling geschiedt op basis van reeds gealloceerde kosten.

6.5.5 Kostenallocatie ten behoeve van de rapportage op dienstclusters

De kostenallocatie als beschreven in de vorige paragrafen betreffen de kostenallocatie aan markten volgens het principe van fully allocated costs. Voor de allocatie van kosten aan dienstclusters wordt van dit principe afgewezen en worden naast de virtuele inkoopkosten uitsluitend de direct aan de aanbieder toe te rekenen retailkosten meegenomen. Of retailkosten direct toewijsbaar zijn wordt daarbij bepaald door de vraag:

- Welke kosten worden specifiek cq alleen voor een individuele aanbieder gemaakt.

Dit kan ook anders worden benaderd vanuit de vraagstelling:

- In geval van nieuwe aanbiedingen: hadden de kosten voorkomen kunnen worden wanneer de aanbieder niet gevoerd zou zijn?

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

- In geval van bestaande aanbiedingen: waren de kosten weggevallen wanneer de betreffende aanbieding uit de markt was gehaald?

De wijze waarop de direct toerekenbare retailkosten in de CPST op dienstniveau worden bepaald wordt ook één op één gehanteerd in de kostenallocatie ten behoeve van de rapportage op dienstclusters

6.6 Toerekenen van omzetten naar retaildiensten

De totale binnen en buiten KPN behaalde omzetten verminderd met de kortingen volgens het grootboek vormen het uitgangspunt voor de bepaling van de omzetten per dienst en markt.

Als principe geldt dat bij het uitlezen van het grootboekstelsel de (interne) omzet en kosten van de interne leveringen worden geëlimineerd, behalve voor de interne leveringen van goederen en diensten die tot het externe portfolio behoren.

De virtuele omzet betreft de omzet van netwerkdiensten bij de virtuele wholesale operator. De virtuele omzet wordt gebaseerd op de virtuele aantallen maal bijbehorende prijzen, zoals beschreven in hoofdstuk 5.

Voor de omzetallocatie worden de volgende productgroepen onderscheiden:

- Telefonie (retail PSTN en ISDN, verkeer en aansluitingen);
- Carrier Services (wholesale verkeer en aansluitingen);
- Vaste verbindingen;
- Breedband
- Overig.

De in het grootboek gemaakte indeling op productniveau stemt qua detaillering niet altijd overeen met de gewenste detaillering in het allocatiemodel. Daardoor is het nodig om een nadere allocatie van omzetten uit te voeren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse (sub)administraties, zoals facturatiesystemen.

Voor de spraakdiensten kunnen de omzetgegevens bijna geheel rechtstreeks aan het grootboek worden ontleend.

6.6.1 Allocatie van bundelomzet

Indien bij bundels de geboekte omzet niet rechtstreeks kan worden gerelateerd aan de onderliggende markten of diensten (zoals bij bundels van aansluiting en verkeer, internet plusbellen) moet er omzetallocatie plaatsvinden naar de diverse markten. Indien de diensten in de bundel alle in gereguleerde markten vallen, dan wordt de in de bundel verleende korting proportioneel verdeeld over de betreffende diensten in de bundel. De verleende korting is gedefinieerd als het verschil tussen de (berekende) ontbundelde omzet en de bundelomzet. De wijze waarop de bundelkorting in CPST op

dienstniveau proportioneel wordt toegerekend dient één op één te worden overgenomen in de allocatie ten behoeve van de rapportage op dienstcluster- en marktniveau.

Indien de diensten in de bundel zowel diensten uit de gereguleerde als de ongereguleerde portfolio bevatten, dan kan de gereguleerde omzet worden bepaald op één van de volgende manieren:

1. door CPST-methode 1 toe te passen (zie consultatiedocument). In dit geval is de gereguleerde omzet gelijk aan de bundelomzet minus de stand alone prijs van de ongereguleerde dienst;
2. door de CPST-methode 2 toe te passen (zie consultatiedocument). In dit geval is de gereguleerde omzet gelijk aan de stand alone prijs van de gereguleerde diensten;
3. door de in bundel verleende korting proportioneel te verdelen;
4. door de omzet te verdelen op een andere door OPTA goedgekeurde wijze bijvoorbeeld naar aanleiding van een oranje voorstel.

De keuze van de methode is aan KPN, met als spelregels dat:

1. Manier 1 altijd mag worden gebruikt
2. Manier 2 uitsluitend mag worden gebruikt indien bij een oranje tariefvoorstel CPST-methode 2 is gebruikt
3. Manier 3 uitsluitend mag worden gebruikt indien bij een oranje voorstel tariefvoorstel CPST-methode 3 is gebruikt.
4. Manier 4 uitsluitend mag worden gebruikt indien OPTA dit heeft goedgekeurd.

De wijze waarop de omzetallocatie van bundels in de CPST op dienstniveau wordt gedaan wordt ook één op één gehanteerd in de allocatie ten behoeve van de rapportage op dienstcluster- en marktniveau.

Daar waar KPN de omzet van aanbiedingen en de bijbehorende aantallen niet op aanbiedingsniveau opneemt in de financiële administratie maar op een geaggregeerd dienstenniveau, zal KPN de betreffende aantallen en omzet op extracomptabele wijze bepalen uit management informatiesystemen.

Bijlage A Specificatie virtuele inkoop

In de volgende tabel is een voorbeeld gegeven voor de specificatie van de virtuele inkoop opgenomen. In de tabel is naast de inkoop van extern geleverde wholesaleproducten ook de inkoop opgenomen van netwerkleveringen die niet als separaat zelfstandige wholesaledienst in de externe portfolio voorkomen. Deze categorie is in de tabel aangeduid als GEP (geen extern product). De Tabel wordt voor alle retailmarkten gespecificeerd.

Tabel 17 Onderbouwing Virtuele Inkoop

Retailprodukt Ri	Wholesaleprodukt	Aantal	Prijs (EUR)	P*Q (EUR)
Dienst 1	Wholesale Product 1	N1	P1	N1*P1
	Wholesale Product 2	N2	P2	N2*P2
			
	Wholesale Product n GEP	Nn	Pn	Nn*Pn Kosten_gep
..... Dienst i				
Totaal				Totale virtuele inkoop

Datum
25 januari 2006

Versie
Definitief

Bijlage B Accountantsverklaring

PM²⁰

²⁰ In deze accountantsverklaring geeft de accountant zijn oordeel over de getrouwheid van de gescheiden financiële rapportage